

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ 2006

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1)Ετησιος χορός, 2)Κοπή βασιλοπιτας
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1) Κυκλος εκπαιδευτικων μαθηματων στα Χορευτικα τμηματα γυρω απο τον Παραδοσιακο χορο με λαογραφους, Συντηρητες φορεσιων, Μουσικους κλπ.

ΜΑΡΤΙΟΣ 1)Κυκλος ενημερωτικων μαθηματων στα χορευτικα τμηματα απο τη πυροσβεστικη Υπηρεσια, την Τροχαια ,απο την Προσβαση.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1)Ημερησια εκπαιδευτικη εκδρομη των παιδικων τμηματων, 2)Συμμετοχη στον Πανελληνιο διαγωνισμο μουσικης,τραγουδιου της Χ.Ο.Ν. στην Αθηνα.

ΜΑΙΟΣ 1)Εκδηλωσεις μνημης της Γενοκτονιας των Ποντιων, 2)Εθελοντικη Αιμοδοσια, 3)Ομιλια, 4)Θεατρικη παρασταση, 5)Λαυπαδηφορια

ΙΟΥΝΙΟΣ 1)Αναβιωση εθιμου "ΚΛΗΔΟΝΑΣ", 2)Παραδοσιακη βραδια

ΙΟΥΛΙΟΣ 1)Συμμετοχη σε διεθνεις Φεστιβαλ στο εξωτερικο, 2)Συμμετοχη σε Φεστιβαλ στη Ρο-

δο, 3)Συμμετοχη στο Συναπαντημα Ποντιακων Νεολαιων στην Παναγια Σουμελα.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1)Συμμετοχη στις εορταστικες εκδηλωσεις του 15Αυγουστου στην Παναγια Σουμελα, 2)Συμμετοχη σε Φεστιβαλ στην Κρητη, 3)Συμμετοχη στο συναπαντημα Ποντιακων Νεολαιων της Π.Ο.Ε.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1)Λειτουργια εκθεσης παραδοσιακων Αντικειμενων, 2)Καταγραφες ποντιων Α' γενιας, 3)Μαθηματα ποντιακης κουζινας.

ΟΚΤΩΜΒΡΙΟΣ 1)Συμμετοχη στον 2ο Πανελληνιο διαγωνισμο Κατασκευαστων λυρας, 2)Συμμετοχη στο 2ο Πανελληνιο Φεστιβαλ Ποντιακων χορων, 3)Συμμετοχη στο 20ο διεθνες συνεδριο της Δ.Ο.Λ.Τ. στην Πατρα.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1)Ετησιος χορος τμηματων (χορο-θεατρου-Νεων-Μουσικης), 2)Βραβευση επιτυχωντων σε Α.Ε.Ι.,Τ.Ε.Ι., 3)Βραβευση βετερανων χορευτων.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1)Χριστουγεννιατικη εκδηλωση των τμηματων.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΜΝΗΜΗΣ ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Κυριακή 21-5-2006: Γενικός σημαϊσολισμός από της ογδός πρωινής ώρας μέχρι και της δύσης του ηλίου της 21ης Μαΐου 2006.

Φωταγώγηση όλων των δημοσίων, δημοτικών καταστημάτων, καθώς και των καταστημάτων των Ν.Π.Δ.Δ. και των Τραπεζών κατά τις βραδινές ώρες της 21ης Μαΐου 2006 μέχρι τις πρωινές ώρες της επομένης.

Κυριακή 21-5-2006

Ώρα 07.30': θα σημάνουν πένθημα οι καμπάνες των εκκλησιών,

Ώρα 08.00': Επίσημη έπαρση της Σημαίας.

Ώρα 09.30': Παράταξη στρατιωτικού τμήματος απόδοσης τιμών και της Στρατιωτικής Μουσικής Β' Σ. Στρατού καθώς και των ένστολων τμημάτων Ποντιακών σωματείων, αντιπροσωπειών Προσφυγικών Σωματείων, Πολιτιστικών Συλλόγων, Σχολείων, Προσκόπων & Οδηγών στον χώρο προ του ιερού Ναού Αγ. Αντωνίου.

Ώρα 09.45': Πέρασ προσέλευσης στον Ιερό Ναό Αγ. Αντωνίου των Αρχών και του Λαού.

Ώρα 09.55': Πέρασ προσέλευσης των επισήμων.

Ώρα 10.00': Τέλεση Μνημόσυνου με τη χοροστασία του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Βέροιας, Ναούσης & Καμπανιάς κ. Παντελεήμονος.

Ομιλία μέσα στον Ιερό Ναό, από τον κο Παπαδό-

πουλο Κλήμη, Εκπαιδευτικό.

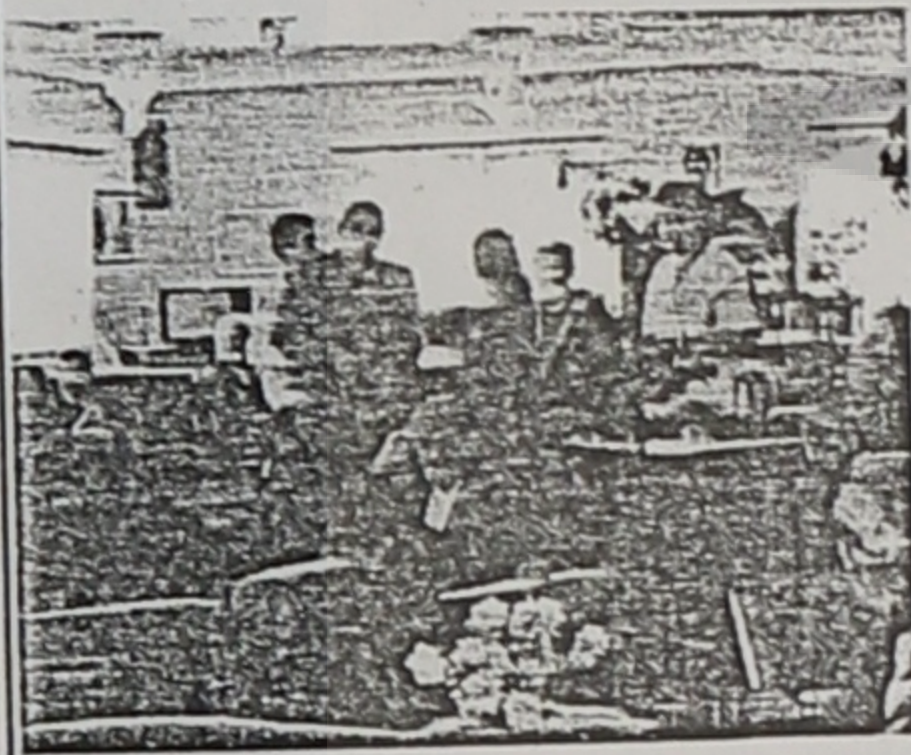
Ώρα 11.00': Στην πλατεία Νίκου Καπετανιδη στην Καλλιθέα

- Επιμνημόσυνη δέηση.
- Χαιρετισμός του Προέδρου της Ευξεινου Λέσχης Βέροιας κ. Λάζαρου Ζευγαρόπουλου.
- Κατάθεση στεφάνων από τους:

- 1.Εκπρόσωπο της Κυβέρνησης
- 2.Βουλή των Ελλήνων
- 3.Στρατηγό - Διοικητή Β' Σ. Στρατού
- 4.Νομάρχη Ημαθίας
- 5.Δήμαρχο Βέροιας
- 6.Αστυν. Δ/ντή
- 7.Δ/τη Πυροσβεστικής
- 8.Εκπροσώπους των πολιτικών κομμάτων

συνέχεια στην 3η σελ.

Οι νέοι της Ευξεινου Λέσχης επισκέφθηκαν το Γηροκομείο

Το Τμήμα Νέων της Ευξεινου Λέσχης Βέροιας επισκέφθηκαν το Γηροκομείο της Βέροιας. Κατά τη διάρκεια της επίσκεψης, οι νέοι μας είχαν την ευκαιρία να τραγουδήσουν παραδοσιακά τραγούδια παρέα με τους τρόφιμους του Γηροκομείου. Στο τέλος μοίρασαν λαμπάδες και κόκκινα αυγά, ευχόμενοι Καλή Ανάσταση και Καλό Πάσχα.

Η ΕΠΟΦΥΛΙΑ ΤΟΥ "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ"

Του Γιάννη Μελετιδη

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση στον Πόντο

Κάθε χωριό στον Πόντο και στο Καρς αποτελούσε αυτοτελή κοινότητα και αυτοδιοικούταν κατά τρόπο δημοκρατικό και ανεπηρέαστο από την τουρκική διοίκηση.

Οι κάτοικοι εξέλεγαν το "Μουχτάρην"-Γούμπασην (πρόεδρο) και τους "Αζάδες" (συμβούλους), καθώς και άλλα σεβάσμια πρόσωπα, τη δημογεροντία (προεστοί). Η τουρκική διοίκηση, απλώς επικύρωνε την εκλογή και τους αναγνώριζε για αρχές του χωριού.

Ο Μουχτάρης και οι Αζάδες ήταν υπεύθυνοι για ζητήματα, που αφορούσαν τις υποχρεώσεις του χωριού έναντι των τουρκικών αρχών. Τέτοια θέματα ήταν η στρατολογία, η κατανομή και η είσπραξη των φόρων, ο εφοδιασμός τουρκικού στρατού με τρόφιμα, οι αγοραίες, η συνδρομή στην αστυνομία για την καταδίωξη ληστών, η φιλοξενία εκπροσώπων της τουρκικής

διοίκησης, αποσπασμάτων στρατού-χωροφυλακής κ.ά..

Για θέματα όμως που αφορούσαν εσωτερικά το χωριό, αρμόδια ήταν η Τοπική Αυτοδιοίκηση. Αυτή διοικούσε το χωριό, με τη συμβολή του ιερέα, του δασκάλου με δικαιοσύνη και δημοκρατικότητα. Φρόντιζαν για το σχολείο, την εκκλησία, τους δρόμους, τις γέφυρες, τους μύλους, την ασφάλεια του χωριού από ληστές κ.ά..

Ακόμα η Τοπική Αυτοδιοίκηση αποτελούσε ένα είδος δικαστικής αρχής του χωριού. Σ' αυτήν απευθυνό-

ταν οι κάτοικοι για να λύσουν τις διαφορές τους, κτηματικές, κληρονομικές, ηθικής τάξης. Με μεγάλη υπευθυνότητα απέδιδε το δίκαιο, συμβίβαζε ή τιμωρούσε. Η τιμωρία ήταν συνήθως πρόστιμο που αποδιδόταν στο σχολείο ή την εκκλησία, όπως και η αποπομπή του φταίχτη από το χωριό. Μόνο για τα μεγάλα αδικήματα κατέφευγαν στα τουρκικά δικαστήρια και σε άλλες αρχές.

Σ' όλα εκείνα τα χρόνια η Τοπική Αυτοδιοίκηση ήταν παρούσα στα προβλήματα και στις ανάγκες του λαού. Διοικούσε με περίσκεψη και με γνώμονα το εθνικό συμφέρον. Διαφύλαξε με πάθος τις εθνικές παραδόσεις. Στους δύσκολους εκείνους χρόνους προστάτευσε τον πληθυσμό και ιδιαίτερα στη μαύρη περίοδο της Γενοκτονίας. Ήταν ένας θεσμός που καταξιώθηκε στη συνείδηση του Ποντιακού Λαού. Έτσι ο λαός και με τη μεγάλη αυτή συμβολή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης μπόρεσε να διατηρήσει την ελπίδα του: "Η Ρωμανία κι πέρασεν, ανθεί και φέρει κι άλλο".

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

1. Πας λούσκεσαι και φουρκίσκεσαι έρχεσαι απέσ' κι βάλλω σε

Ελέγκω η γυναίκα τη Νάνονος ας σοι Κοσλαράντων είχεν έναν αγούρ τον Φίλιππον. Ο Φίλιππον 'κ έκουεν ατέν και με τ' άλλα τα συμπαίδια 'τ πάντα επέγγεν ελουσκουτον σο ποτάμ. Κ' εκείνο τ' ευλοημένον ας σα χχιονοζώμια κρύον παγούρ. Ένα ημέραν Ελέγκω επουγαλεύτεν, εκράτεσεν τα γιαχάδας ατς και εκούξεν: Νέπαι Φίλιππον, πας σο ποτάμ λούσκεσαι, φουρκίσκεσαι και έρχεσαι, απέσ' κι βάλλω σε.

2. Τρέξτεν σκύλ παιδία

(Ι.Σπυριδοπούλου)

Έναν Σάββαν η ποπαδία τ' Αγρόποπα εχπάστεν να πάει σην Γαλλίαναν. Θα εκλώσκουτον την Κερεκλήν και είπεν τον ποπάν: Πόπα, πουρνά αποπουρνού πριν να πας σην εκκλησίαν, φάισον και πλύμψον τα ζα κι αέτο δέβα, μαθεμένα αέτο είναι, κι οντάν διαβαίνε ας σον καιρόν τη πλυμιγματί, κόφτνε τα ζώσσοκοινα και πιασσεύνε τ' έναν τ' άλλο.

-Καλόν, είπεν ο ποπάς και εδέβασεν πλαν την ποπαδίαν.

Την Κερεκλήν ο ποπάς εσκώθεν με τα χαράγματα, ενέσπαλεν τα ζα και επήεν σην εκκλησίαν. Οντάν έρθεν η ώρα να γυριζ την άεν, επαίρεν το δισκοπότηρο σα χχέρια 'τ, και πριν να βγαίν ας σην Πύλην, εντώκεν σον νουν ατ ντο είπεν ατόν η ποπαδία κ' επάτε-

Η ΜΑΤΣΟΥΚΑΤΣΑ 'C CΟ ΚΡΕΝΙΝ

σεν κ' εβάρκιξεν: Τρέξτεν σκύλ παιδία σο μαντρίν έμου, ατώρα επαρτσσιαλαεύταν τ' αστόχχια. Πάντων ημών μνησθειή...

3. Αβούτο τα κόπρια μίαν κι άλλο έφαγαμ' ατά

Ο Στοφόρον ο Τιαριάς οντάν εποίνεν γορουχτζιλούχ, έναν βραδήν έρθεν νεγκασμένος και πεινασμένος και εκούξεν τη γαρήν ατ:

Μουρτιαζιά θαγατέρα, αλήγορα φέρεν το φαίν, εσσκ' αποθάνω ας σον λιμόν.

Η Σώνα αργώς εθέκεν απάν τα φασούλια, και έγκεν ατά 'κει ολίγον ανέψια. Τ' άλλο τη βραδήν η Σώνα ξαν έγκεν σο τραπέζ τα φασούλια ντο ερτούρεψαν. Ο Τιαριάς έναν χουλιαρέαν ντ' επαίρεν ετέρεσεν τ' οψεσνά τ' ανέψια είναι και είπεν: Σώνα, αβούτα τα κόπρια εθαείς μίαν κι άλλο έφαγαμ' ατά;

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

1. θαγατέρα=θυγατέρα
2. θέκω=τοποθετώ
3. θόγαλαν=ανθόγαλο
4. ισμίλα=βαλανιδιά
5. ιστορίζω=εξιστορώ
6. κακανίζω=κακαρίζω
7. καλκεύω=ιππεύω
8. καμισόλα=πουκάμισο
9. κάουμαι=καίγομαι
10. караβάτ=κρεβάτι
11. караκώνω=αμπαρώνω
12. καρμάνω=αδράχτι

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ-ΓΝΩΜΙΚΑ

1. Σ' ατουνού τ' αλών' νε βρεχ' και νε χιονίζ' = για εκείνον που είναι πάντοτε αμέριμνος (ξένοιαστος) και πάντοτε αισιόδοξος.

2. Ο μαθεμένος αμάθετος 'κι ίνεται.

3. Το φουρνί ποιος σπογγίζι, αμάνωτος 'κι απομέν' = αυτός που σκουπίζει το φούρνο πάντοτε λερώνεται.

4. Η μαμμή συρ' τ' ανάγκιας κι ο ποπάς τρώει το φούστρον = άλλος κοπάζει και άλλος απολαμβάνει.

5. Εκάτεσεν η πομπή σην πόρταν κ' ενεθήκ' νεν τσι δαβάτας = εκείνος που κατηγορεί τους άλλους για δήθεν ανήθικες πράξεις, ενώ ο ίδιος είναι πιο ανήθικος (αναθήκω=κατηγορώ).

Πόντος...!

ΚΡΩΜΕΤΚΑ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ

Μάνα ντό τρανόν έτονε τ' αποψιζνόν η νύχτα! Ονταν εσκώθα από πουρνού δάκρα έξα κ' ενίφτα.

Εμέν μάνα κ' εγέννεσεν, εμέν κύρης κ' αποίκεν εμέν κορώνα εγέννεσεν, σο ποταμάκρ' εφήκεν.

Ο κύρι σ' έτον παλαδός, η μάνα σ' έτον λάλα, πως εγροίξαν κ' εποίκανε άμον εσέν φραντάλα. Δέβα την μάνα σ' πε άτεν, την χόραν την κουτούλαν, Εγώ κ' είμαι για τ' άντρισμα, αφ' σε μ' ας στέκω τούλα.

Εκείνον τον καιρό...

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟΝ "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ"

• Οι στήλες του "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ"

είναι στη διάθεση όλων των αναγνωστών του.

• Οι εργασίες πρέπει να στέλνονται

αν είναι δυνατόν δακτυλογραφημένες.

Χειρόγραφα δημοσιευμένα ή όχι δεν επιστρέφονται.

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ 4447/ΓΕΝ. ΓΡΑΜ. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

Λάμπρου Πορφύρα 1 - Πανόραμα Βέροιας
Τηλ. (23310) 28.356 - Βέροια - ΤΚ 59100

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΜΕΛΕΤΙΔΗΣ

Οικονομολόγος - Συγγραφέας

Ρόδων 4 - Τηλ. (23310) 76.026

Βέροια (ΤΚ 59100)

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

10,00 ευρώ

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΑΦΟΙ ΠΑΤΣΙΚΑ Ε.Ε.

ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 10 -

ΤΗΛ. (23310) 66.913 - 61.160

FAX (23310) 66.979

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

Λ. Πορφύρα 1

59100

ΒΕΡΟΙΑ

ΗΜΑΘΙΑΣ

Κωδικός 4447

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΜΝΗΜΗΣ ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ

...συνέχεια από την 1η σελ.

9. Εκπροσώπους Ποντιακών Οργανώσεων, Προσφυγικών Σωματείων & Πολιτιστικών Συλλόγων.

10. Εκπροσώπους Νομικών Προσώπων που επιθυμούν να τιμήσουν την ανωτέρω επέτειο.
- Σιγή ενός λεπτού - Εθνικός Ύμνος

Στις ανωτέρω εκδηλώσεις, οι οποίες πρέπει να έχουν πανεθνικό και Παλλαϊκό χαρακτήρα, παρακαλούνται να συμμετάσχουν οι Αρχές της πόλης και ο Λαός, οι Σύλλογοι, Σωματεία & Οργανώσεις, καθώς και αντιπροσωπευτικές ομάδες όλων των σχολείων της πόλης Βέροιας, στα οποία θα γίνουν και ανάλογες ομιλίες.

Τα όσα αφορούν την ιεροτελεστία θα ρυθμιστούν από την Ιερά Μητρόπολη Βέροιας και Ναούσης, την παράταξη του στρατιωτικού τμήματος απόδοσης τιμών και της Στρατιωτικής Μουσικής καθώς και την εγκατάσταση μικροφωνικής συσκευής στο χώρο κατάθεσης στεφάνων στην πλατεία Νίκου Καπετανίδη από το Β' Σ. Σ., και τέλος την τητήρηση της τάξης σ' όλες τις εκδηλώσεις από την Αστυνομική Δ/ση Ημαθίας.

Επίσης παρακαλείται ο Δήμος Βέροιας για τον ευπρεπισμό του χώρου της πλατείας Νικ. Καπετανίδη όπου θα γίνουν οι εκδηλώσεις.

Τελετάρχες στον Ιερό Ναό Αγ. Αντωνίου καθώς και στο χώρο κατάθεσης στεφάνων ορίζονται η **Ελένη Νικολαΐδου-Τσατσή** και ο **Μιχάλης Τσαντεκίδης**, υπάλληλοι της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ημαθίας, στους οποίους πρέπει να απευθύνονται οι ενδιαφερόμενοι εκπρόσωποι φορέων που θα καταθέσουν στεφάνι μέχρι την Παρασκευή 19-5-2006 και ώρες 07.00' - 14.30' και στο τηλ. 23310 25339.

Μετά το καθιερωμένο μνημόσυνο στον Άγιο Αντώνιο την Κυριακή (21-5-2006) αστικά λεωφορεία θα μεταφέρουν τους εκπροσώπους φορέων και όσους δημότες επιθυμούν στην πλατεία Καπετανίδη (και αντιστρόφως), όπου εκτός του καθορισμένου προγράμματος θα δοθεί δεξίωση εκ μέρους της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας, στην μνήμη των θυμάτων.

Μια ιστορική φωτογραφία

Αντάρτες στον Πόντο στα χρόνια της Γενοκτονίας

Στα πλαίσια των εκδηλώσεων μνήμης της γενοκτονίας του Ποντιακού Ελληνισμού, θα γίνουν οι παρακάτω εκδηλώσεις :

Παρασκευή 19-5-2006

Α. Αιμοδοσία

Σε συνεργασία με το Γ.Ν.Ν. Βέροιας, στο χώρο της πλατείας Δημαρχείου από 10.00 π.μ. -13.30 μ.μ.

Παράλληλα, αιμοδοσία θα πραγματοποιηθεί από τα Ποντιακά Σωματεία του Νομού.

Β. Λειτουργία υπαίθριου περιπέτρου στο χώρο της Πλατείας Δημαρχείου από 10.00 π.μ. - 13.30 μ.μ.

Κυριακή 21-5-2006

Α. Σιωπηλή πορεία ένστολων τμημάτων από το σύνολο των Ποντιακών Σωματείων του Νομού Ημαθίας.

- Αφετηρία: Πλατεία Ωρολογίου

- Άφιξη : Ιερός Ναός Αγίου Αντωνίου

- Έναρξη : 09:00 π.μ.

Παράδοση: Αναπαραγωγή δεδομένων ή Πολιτική συνέχεια

Ομιλία του Κ. Λάζαρου Κουμπουλίδη Αντιπροέδρου Ε.Λ.Βέροιας στο Δημοτικό Θέατρο Άνετον στην Θεσσαλονίκη

Όταν μου προτάθηκε από τον πρόεδρο της Π.Ο.Π.Σ. κ. Παπαδόπουλο να είμαι ομιλητής στη σημερινή εκδήλωση, δήλωσα ευθύς αμέσως ότι εάν το θέμα της εκδήλωσης απαιτεί ιδιαίτερες ιστορικές ή άλλες γνώσεις του ποντιακού στοιχείου, δεν θα μπορέσω ν' ανταποκριθώ, υπάρχουν άλλοι καταλληλότεροι από εμένα. "Όχι" μου είπε, "θέλουμε τη φωνή ενός πόντιου νέου, να εκφράσει το προβληματισμό το δικό του, της νεολαίας".

Έτσι αποφάσισα να μοιραστώ μαζί σας τον κυρίαρχο προβληματισμό μου σχετικά με την ποντιακή παράδοση, χωρίς να θέλω να "περάσω" μια άποψη, χωρίς καν να γνωρίζω εάν εκφράζω την πλειοψηφία ή την μειοψηφία των απόψεων των δικών σας. Το μόνο που θέλω είναι προβληματιστώ και να προβληματίσω, το οποίο για μένα είναι σημαντικότερο από το σερβίρισμα μιας "έτοιμης λύσης" από κάποιον "ειδικό".

Και το ερώτημα μου είναι πρωταρχικό, γι' αυτό και το θεωρώ σοβαρό:

Γιατί είμαι εδώ;

Γιατί βρίσκομαι στον Ποντιακό χώρο;

Αρκεί άραγε ως απάντηση το γεγονός ότι έλκω καταγωγή από τον Πόντο, από τον έναν ή και τους δυο γονείς μου, από τον παππού ή τη γιαγιά;

Ως χρέος προς τους προγόνους; Από περιέργεια μήπως; Ίσως από μοναξιά, προς αναζήτηση παρέας;

Αρχικά, ξεκίνησα όπως όλοι. Να χορεύω.

Ωραιοί οι ποντιακοί χοροί, γρήγοροι, δυναμικοί, με ποικιλία κινήσεων, με νεύρο, σου ανεβάζουν την αδρεναλίνη, σε "φτιάχνουν", κάνουν το αίμα σου να βράζει στις φλέβες. Κι η λύρα, η γκάιντα, ο ζουρνάς, σε τρυπούν ίσα στην καρδιά, σε κάνουν να ανατριχιάσεις.

"Εδώ είμαστε!" είπα, "Εδώ νιώθω καλά". Χορός, τρα-

γούδι, γελαστά πρόσωπα, παρακάθια, γλέντια, εδώ είμαστε! Και να το ένα βήμα, έτσι εκείνη η φιγούρα, "σον τόπον, μίαν κι άλλο, πυρ"! ζίπκα λεν την βράκα, ταραμπουλούζ το ζωνάρι, όλο καινούργια πράγματα! Όλα ενδιαφέροντα και καλά!

Έτσι είναι πράγματι, αλλά... αυτό είναι όλο;

Θα φοράμε ότι οι παππούδες μας, θα τρώμε σύμφωνα με τις συνταγές των γιαγιάδων μας, θα χορεύουμε περίπου όπως οι πρόγονοι μας, θα μιλάμε παραδοσιακά ποντιακά -με ολίγα τούρκικα- θα προσπαθήσουμε να αναπαραστήσουμε και να αναπαράγουμε τη ζωή των παππούδων μας στον Πόντο; Στόχος μας είναι να αντιγράψουμε εκείνους;

Αλλά με τους ρυθμούς και τις συνθήκες της σύγχρονης ζωής, μήπως περισσότερο κινδυνεύουμε να **καταλήξουμε κακέκτυπα τους;**

Μήπως ο σύγχρονος τρόπος ζωής ξεθωριάζει ολοένα και περισσότερο το αυθεντικό, το αληθινό, το πηγαίο; Αλίμονο δεν πρέπει, αλλά... μήπως;

Τότε άκουσα κάποιους πατριώτες να μιλούν για τη **διεθνή αναγνώριση της γενοκτονίας των Ποντίων.**

Οι Κούρδοι τα κατάφεραν, εμείς ακόμη!!!

Πρέπει όλοι μαζί να ενώσουμε τις φωνές μας για αναγνωριστεί η γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου, να ησυχάσουν και οι ταλαιπωρημένες ψυχές των προγόνων μας επιτέλους, να γίνουν γνωστά σε ολόκληρη την οικουμένη τα αποτρόπαια εγκλήματα των Τούρκων και των Γερμανών Αξιωματούχων κατά των παππούδων και των γιαγιάδων μας. Ναι, αυτή είναι η πρώτη προτεραιότητά μας, ο κύριος στόχος μας: κρατούμε την παράδοση, δεν ξεχνούμε -όχι τις χαμένες- αλλά τις αλύτρωτες ακόμη πατρίδες, απαιτούμε την αναγνώριση της γενοκτονίας των Ποντίων! Σωστά, και γι' αυτό είμαι εδώ, είπα, να γιατί πρέπει να βοηθήσω κι εγώ με τις μικρές δυνάμεις μου, να αναγνωριστεί η γενοκτονία μας, να μην ξεχαστούν οι αλύτρωτες πατρίδες! Έστω κι αν εγώ προσωπικά δεν έχω -λόγω ηλι-

κίας- την παραμικρή μνήμη από αυτές, έστω κι αν δεν τις γνώρισα ποτέ. έστω κι αν χρειάστηκε να αγοράσω έναν χάρτη του Πόντου για να βρω το Καρς από όπου κατάγονταν ο παππούς μου κι η γιαγιά μου -βλέπετε στα σχολικά μου βιβλία πουθενά δεν υπήρχε ούτε χάρτης του Πόντου, ούτε λέξη για τη Γενοκτονία- αλλά και μόνο το γεγονός ότι οι προγονοί μου ξεριζώθηκαν με τη βία από τα χωριά τους, αξίζει πράγματι να παλέψουμε όλοι μαζί!

Και μετά;

Αν δικαιωθούμε, αποκατασταθεί η ιστορική αλήθεια, καταδικαστεί η Τούρκικη βαρβαρότητα, ησυχάσουν οι ψυχές των προγόνων μας...**ΜΕΤΑ;**

Σίγουρα η ηθική δικαίωση είναι απαραίτητη, το χθες δεν πρέπει να μας κατατρέχει στο σήμερα, οι ανοιχτοί λογαριασμοί πρέπει να κλείσουν. Όμως, μετά; Το αύριο; Θα είναι άνευ στόχων και ουσίας; *

Αυτές μου οι ανησυχίες μ' έσπρωξαν να "ανακατευτώ" με τα διοικητικά της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας.

Εκδηλώσεις, εκδρομές, ράφιμο καινούργιων φορεσιών, διαλέξεις, φιλανθρωπικές εκδηλώσεις, αιμοδοσία, συναπάντημα νέων. Αααα! Να γιατί είμαι εδώ... Για την ικανοποίηση της συμμετοχής στα κοινά, της προσφοράς στους πατριώτες, για την προαγωγή των ανθρωπίνων σχέσεων, Είδα γυναίκες να παρατάνε ακόμη και την οικογένεια τους για να ζυμώσουν και να φτιάξουν πηροσκή, πησσία, ωτία, ταν και κάθε λογής ποντιακά εδέσματα, ξανά και ξανά, για ένα παρακάθ' ή για να φιλοξενήσουμε επισκέπτες μας για κάποια εκδήλωση. Γνώρισα ανθρώπους που βάλανε και τη δουλειά τους ακόμη σε δεύτερη μοίρα, για να βοηθήσουν στην οργάνωση μιας εκδήλωσης ή για να μεταφέρουν τα παιδιά του χορευτικού, ή για να κάνουν σιδήποτε άλλο για το καλό της Λέσχης! Κάποιοι έβαλαν ακόμη και το "χέρι στην τσέπη" ζητώντας μονάχα να μην μαθευτεί η προσφορά τους...

Τότε κατάλαβα... Γι' αυτούς και για τόσους άλλους **συνέχεια στην 4η σελ.**

Παράδοση: Αναπαραγωγή δεδομένων ή Πολιτική συνέχεια

συνέχεια από την 3η σελ.

σαν κι αυτούς, παράδοση είναι ο χορός, είναι το τραγούδι, είναι το γλέντι, είναι η φορεσιά και όσα αυτή συμβολίζει, είναι η μνήμη των προγόνων, τα έθιμα του Πόντου. Παράδοση όμως είναι και κάτι άλλο, ακόμη πιο σημαντικό, **γιατί μένει πάντα επίκαιρο και το τελικό ζητούμενο: Παράδοση είναι ο Πολιτισμός!!!**

Εδώ ήταν που τα πράγματα άρχισαν να ξεκαθαρίζουν κάπως.

Παράδοση είναι ο Πολιτισμός!!!

Παράδοση λοιπόν για τους Πόντιους είναι και το φιλότιμο, παράδοση είναι και η ανιδιοτέλεια, παράδοση είναι η ντομπροσύνη, η φιλοξενία, το θάρρος, το ανυπότακτο πνεύμα, η απόκτηση αγαθών με σκληρή δουλειά, ο σεβασμός της Μάνας, η αγάπη και η προσήλωση στο θεσμό της οικογένειας, η αποδοχή άλλων λαών και πολιτισμών, η αγάπη για το θέατρο, τις Τέχνες και κυρίως για τα γράμματα. Αυτό είναι το σημαντικότερο κομμάτι της παράδοσης των Ποντίων, αυτό είναι το στοίχημα του μέλλοντος για την ποντιακή νεολαία, γι' αυτό πραγματικά αξίζει να εργαστούμε όλοι μαζί, τον πολιτισμό των προγόνων μας είναι χρέος μας να διατηρήσουμε και να προάγουμε ακόμη περισσότερο εμπλουτίζοντάς τον, δίνοντας του νέα μορφή, νέο αντικείμενο, να τον προσαρμόσουμε στην καθημερινότητα μας.

Μπορεί όλο και λιγότερα παιδιά να μιλούν την ποντιακή διάλεκτο, μπορεί να ερίζουν οι ειδικοί εάν το "τσουρτούγουζου..." είναι ποντιακός χορός ή τούρκικος. Κανείς όμως δεν αμφισβητεί την ιστορική αλήθεια ότι το Ποντιακό Θέατρο της Τραπεζούντας περιόδευσε σε όλη την Ευρώπη και κατέπληξε το Ευρωπαϊκό κοινό με την ποιότητά του. Αυτό λοιπόν είναι παράδοση, η ΑΓΑΠΗ για την ΤΕΧΝΗ. Την κάθε είδους τέχνη, το ποντιακό θέατρο, αλλά και κάθε μορφής θέατρο. Ναι, η ποντιακή νεολαία ακολουθεί την παράδοση όταν ασχολείται με το θέατρο, τον κινηματογράφο, τη μουσική, τη ζωγραφική, γιατί παραδοσιακά οι Πόντιοι αγαπούμε τις τέχνες.

Κανείς δεν αμφισβητεί ότι οι Πόντιοι έζησαν αρμονικά με τους Τούρκους, από το 1079 που εμφανίστηκαν τα Οθωμανικά φύλα στην περιοχή του Πόντου μέχρι το 1912 που ξεκίνησε η γενοκτονία, δημιουργώντας για πάνω από 800 χρόνια ισχυρούς δεσμούς φιλίας, και πολλές φορές ακόμη και συγγενικούς δεσμούς, που μόνο τα διεστραμμένα και δολοφονικά σχέδια των Γερμανών Αξιωματούχων και του Κεμάλ Ατατούρκ, κατάφεραν να διασπάσουν. Άρα και σήμερα η **έλλειψη ρατσισμού** στην επικοινωνία και την επαφή μας με άλλους λαούς, με άλλες εθνότητες μέσα στο γεωγραφικό χώρο της Ελλάδας, παράδοση είναι για μας τους Πόντιους. **Η ανοχή** σε διαφορετικό χρώμα, συνήθειες, ήθη κι έθιμα, αλλά και **η αποδοχή** της διαφορετικής

γλώσσας και θρησκείας, ναι, αυτό είναι παράδοση. Σε μας τους Πόντιους, η ιστορία μας το διδάξε καλά: μόνο η ματαιοδοξία και τα οικονομικά συμφέροντα υποκινούμενα άνωθεν μπορούν να χωρίσουν τους λαούς, όχι η καταγωγή, το χρώμα, η γλώσσα ή η θρησκεία.

Κανείς επίσης δεν μπορεί να αμφισβητήσει τη γενναϊότητα, το θάρρος, την ανυπότακτη καρδιά των Ποντίων, που αντί να σκύβουν το κεφάλι στα οργανωμένα σχέδια ξεριζωμού από τις εστίες τους, και μπρος στην ισχυρή στρατιωτική ισχύ της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και Γερμανών

rooms" στο Internet;

Η παράδοση μας, ο πολιτισμός μας, δεν μας το επιτρέπει.

Ο ποντιακός πολιτισμός έδωσε και πήρε πολλά στοιχεία από άλλους πολιτισμούς, αλλά δεν αφομοιώθηκε από κανέναν!

Συμπορευτήκαμε με άλλους λαούς, αλλά δεν προσδεθήκαμε στο άρμα κανενός!

Για μας το πολιτισμικό μωσαϊκό είναι αυτό που έχει ενδεδειγμένα φέρει τον πολιτισμό, όχι η μονόχρωμη κα μονότονη άχρωμη επιφάνεια. Προτιμούμε την άπειρη ποικιλία αγριολούλουδων στα "παρχάρια" για τη μοναδικότητα καθενός από αυτά, παρά την ομοιομορφία του σύγχρονου γκαζόν.

Για τους Πόντιους που έμαθαν να εκφράζουν ελεύθερα και με πάθος τις απόψεις τους, αλλά ταυτόχρονα και να τις συνθέτουν για να πετύχουν τον κοινό τους στόχο, το σύγχρονο μοντέλο της μίας άποψης ισοδυναμεί με καμία άποψη. Και αυτό είναι κατάκτηση του πολιτισμού μας.

Ας μην παραβλέπουμε το γεγονός ότι η δυναμική των εθίμων μας είναι που τα κράτησε μέχρι σήμερα ζωντανά. Ακόμη και σήμερα ο Πόντος συνεχίζει να δονείται σε ποντιακούς ρυθμούς, οι ποντιακοί χοροί χορεύονται ακόμη και σήμερα στην Τουρκία από τους Τούρκους, οι Πόντιοι ξεριζωθήκαμε από τις εστίες μας, δεν κατάφεραν όμως να ξεριζώσουν και τον πολιτισμό μας.

Κανείς τέλος, δεν μπορεί να αμφισβητήσει ότι οι Πόντιοι μετά το ξεριζωμό τους από την πατρίδα, κουβάλησαν μαζί τους ότι σημαντικότερο είχαν: τα βιβλία και την πίστη τους.

Κατάφεραν από το μηδέν να χτίσουν εκ νέου χωριά ολόκληρα, και να σπουδάσουν τα παιδιά τους, δημιουργώντας πληθώρα επιστημόνων, ακόμη και πανεπιστημιακών δασκάλων, λογοτεχνών, μουσικών, γιατρών κ.α.

Αυτή είναι η παράδοση μας, αυτή είναι η παρακαταθήκη που μας άφησαν οι πρόγονοι μας.

Ο Πολιτισμός μας! Η ΑΓΑΠΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΙΔΕΙΑ. ΓΙΑΤΙ ΠΑΙΔΕΙΑ = ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΚΑΙ Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΕΙΝΑΙ Η ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΜΑΣ.

Αυτό είναι και το στοίχημα του αύριο για την παράδοση μας και την ποντιακή νεολαία που εκ των πραγμάτων καλείται να την διακονήσει:

Σεβόμαστε την παράδοση μας;

Τότε στόχος είναι η γνώση του ποντιακού πολιτισμού. Όχι με την έννοια της αποστήθισης ξερών πληροφοριών. Αλλά ως μεταφορά ζωντανών αξιών, τρόπων συμπεριφοράς, μέσω της καθημερινότητας μας,

Επιθυμούμε τη συνέχιση της παράδοσης και του πολιτισμού μας; Επενδύουμε στην παιδεία και τον πολιτισμό. Γιατί τι άλλο είναι ο πολιτισμός πέρα από τη ζώσα καθημερινότητα μας; Η ιστορία του ποντιακού Ελληνισμού δεν σταμάτησε στον Πόντο. Η ιστορία του ποντιακού Ελληνισμού συνεχίζει να γράφεται από όλους μας.

Και θα συνεχίσει να γράφει λαμπρά κεφάλαια, όσο εμείς στοχεύουμε υψηλούς στόχους, έχουμε ξεκάθαρο προορισμό, αλλά δεν λησμονούμε την προέλευση μας. Στο χέρι όλων μας είναι να δημιουργήσουμε το πρόσφορο έδαφος για να ξεπεταχτούν οι νέοι Υψηλάντηδες και Μουρούζηδες, στο χέρι μας είναι να συνεχιστεί η γενιά των επιστημόνων, αντάξιων της ιστορίας του Φροντιστηρίου της Τραπεζούντας.

Η εργατικότητα και η παιδεία ήταν αυτή που χαλύβωσε τον πολιτισμό μας, η εργατικότητα και η παιδεία είναι αυτή που μπορεί να εγγυηθεί την αντάξια συνέχεια του.

Γι' αυτό κι η προσπάθεια όλων των μαθητών που διέπρεψαν στο χώρο της παιδείας είναι αξιέπαινη, όχι μόνο για την κατάκτηση της γνώσης, αλλά κυρίως για τη διασφάλιση της συνέχισης του πολιτισμού μας σε δρόμους λαμπρότερους.

Γιατί μια μορφωμένη νεολαία, είναι μια νεολαία εγκυμονούσα μόνο καλούς οιωνούς για το μέλλον μας.

Άξιο συγχαρητηρίων και το Δ.Σ. της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Ποντιακών Σωματείων που ανέδειξε με τη σημερινή εκδήλωση τις προσπάθειες αυτές του δυναμικότερου κομματιού της νεολαίας μας,

Γι' αυτό κι εύχομαι από καρδιάς, στο Δ.Σ. της Π.Ο.Π.Σ.: καλή δύναμη στο έργο σας,

και σε όλους τους φοιτητές: καλή συνέχεια στην πρόδο σας.

CARTE DE LA RÉPUBLIQUE DU PONT.

αξιωματούχων, αντιστάθηκαν, αντέδρασαν, επιστράτευσαν όλα τα ψυχικά τους αποθέματα και το πείσμα τους και έκαναν μέχρι και αντάρτικο για να διαφυλάξουν οικογένεια, πίστη και τα χρώματα τους. Και θα είχαν δημιουργήσει και ισχυρό αυτόνομο Ποντιακό Κράτος, εάν η Επανάσταση των Μπολσεβίκων δεν είχε φοβίσει τόσο πολύ με την δυναμική της τις Μεγάλες Δυνάμεις της Ευρώπης, που θέλησαν να ανακόψουν την επέκτασή της με τη διάλυση κάθε σχεδίου αυτονομίας των ποντίων και να δημιουργήσουν στη θέση του ένα Οθωμανικό φράγμα προς τη Μαύρη θάλασσα και περαιτέρω τη Μεσόγειο. Εμείς θα υποκλιθούμε σήμερα προς τα προταγές της σύγχρονης αυτοκρατορίας και θα υποταχθούμε στις ορέξεις ενός πλανητάρχη; Θα συμπορευτούμε με την παγκοσμιοποίηση που θέλει όλους μας να ακούμε την ίδια δυτικόφερτη μουσική, να μιλούμε την Αγγλική γλώσσα ή πολύ περισσότερο την Αμερικάνικη διάλεκτο; Να βλέπουμε μονάχα ταινίες Χόλυγουντ με πάντα πρωταγωνιστές "καλούς" Αμερικανούς και Ιρακινούς, Ρώσους, Σέρβους "κακούς και τρομοκράτες"; Να μετατραπούμε από ενεργοί πολίτες σε παθητικούς καταναλωτές; Θα αντικαταστήσουμε τις παραδοσιακές συνταγές μας με Me Donalds & GOODYS και θα ανταλλάξουμε τα ήθη και έθιμα μας με πλαστικές πιστωτικές κάρτες και τα "παρακάθια" με "chat

Αιμοδοσία από την Εύξεινο Λέσχη Βέροιας

Η **ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ** στα πλαίσια της φετινής επετείου της γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου την **Παρασκευή 19 Μαΐου** στις 09.00 έως 13.00 στην Πλατεία Δημαρχείου Βέροιας, διενήργησε **ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ**, ως πράξη ανθρωπιάς προς όλους όσους έχουν ζωτική ανάγκη λίγο αίμα, ως ελάχιστη και συμβολική πράξη τιμής της μνήμης των προγόνων μας που έδωσαν το αίμα τους, θυσίασαν τη ζωή τους στο βωμό της υπεράσπισης των εστίων τους και της ελευθερίας τους.

Το Δ.Σ. κάλεσε όλους τους πολιτικούς και κοινωνικούς φορείς, οργανώσεις και Συλλόγους της Βέροιας και του Νομού, να σταθούν αρωγοί στην προσπάθεια αυτή, συμβάλλοντας με το ανθρώπινο δυναμικό τους και, σε κάθε περίπτωση, αποστέλλοντας έναν αιμοδότη-εκπρόσωπό τους.

Κάλεσε επίσης ξεχωριστά κάθε ένα δημότη της Βέροιας, κάθε έναν κάτοικο του Νομού, να συμπαρασταθεί σε αυτή την προσπάθεια, γιατί η Βέροια και η Ημαθία μπορεί να στείλει ένα μεγάλο μήνυμα ανθρωπιάς.

Ένα χαμόγελο και λίγο αίμα αποτελούν περίσσειμα ψυχής για τους περισσότερους από εμάς, για κάποιους άλλους όμως, όχι μακριά μας, αλλά ανάμεσά μας, αποτελούν απαραίτητη προϋπόθεση για να κρατηθούν στη ζωή.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Όλοι οι αιμοδότες εγγράφηκαν ονομαστικά ως μέλη στην Τράπεζα Αίματος της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας και απολαμβάνουν όλων των σχετικών δικαιωμάτων των αιμοδοτών (ανάληψη αίματος από τους ίδιους και συγγενικά τους πρόσωπα, έλεγχος αίματος και κατά περίπτωση έγγραφη ειδοποίηση του αιμοδότη, λήψη αιμοδοτικής άδειας κλπ.).

(Υπεύθυνος Αιμοδοσίας: Λάζαρος Κουμπουλίδης, Δικηγόρος, Α' Αντιπρόεδρος Ε.Λ.Β. τηλ. 23310-21703, κιν.6977303475 email koubouli@otenet.gr).

Την Εύξεινο Λέσχη Ποντίων Νάουσας επισκέφθηκε η Δ/ντρια της Εθνικής Βιβλιοθήκης

Επίσκεψη στη Βιβλιοθήκη της Ευξείνου Λέσχης Ποντίων Νάουσας πραγματοποιήθηκε από τις 14 έως τις 16 Απριλίου από την Διευθύντρια της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος κ. Αικατερίνη Κορδούλη.

Η επίσκεψη της κ. Κορδούλη στη Νάουσα είχε ως σκοπό την συντήρηση - αξιολόγηση των 972 χειρογράφων και εντύπων που απέμειναν από τη συλλογή των 5.000 τόμων της βιβλιοθήκης της Αργυρούπολης του Πόντου, που έφεραν στην πατρίδα οι πρόσφυγες το 1922.

Η κ. Κορδούλη έδωσε οδηγίες για την πορεία του σημαντικότερου αυτού έργου που εισέρχεται στην δεύτερη φάση του, ενώ να σημειωθεί ότι αυτή είναι η δεύτερη επίσκεψή της στη Νάουσα και η οποία εντάσσεται στα πλαίσια συνεργασίας των δύο βιβλιοθηκών. Μια συνεργασία που ε-

γκαινιάσθηκε τον περασμένο Νοέμβριο με την πρώτη της επίσκεψη.

Ωστόσο το περασμένο δεκαήμερο πραγματοποιήθηκε καθαρισμός βιβλίων λόγω επιβλαβών επικαθήσεων από τρεις συντηρητές της Ε.Β.Ε., ενώ παράλληλα καταγράφηκε η φθορά του κάθε τόμου στο σώμα και τη στάχσή του.

Επίσης κατά το χρονικό διάστημα που έμεινε στη Νάουσα η Δ/ντρια της Ε.Β.Ε. παρέδωσε στην πρόεδρο του Σωματίου κ. Γενοβέφα Ιακωβίδου Πουλτσίδου και τη γραμματέα κ. Ευθυμία Κυριακίδου - Ακριτίδου κατάλογο που περιλαμβάνει 200 τόμους καθώς και οπτικοακουστικό υλικό και τα αποτελούν δωρεά της ΕΒΕ προς την Εύξεινο Λέσχη, που θα είναι στη διάθεση του αναγνωστικού κοινού της Νάουσας.

ΠΟΛΥΠΟΙΚΙΛΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΣ ΤΩΝ ΠΟΝΤΙΑΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ

Του κ. Ανδρέα Ελ. Ταταριδής

Δεν κομίζω γλαύκα εις Αθήνας αν πω ότι, σε κάθε γωνιά της Ελληνικής Εκκλησίας, υπάρχουν Σύλλογοι ποικίλης μορφής, δηλ. Πολιτιστικοί, Επαγγελματικοί, Αθλητικοί, Θρησκευτικοί κ.π.ά., οι οποίοι αντιπροσωπεύουν διάφορες ομάδες του κοινωνικού συνόλου και εξυπηρετούν αναλόγους σκοπούς, η/οι Πολιτιστικούς, Συνδικαλιστικούς, Αθλητικούς, Θρησκευτικούς κ.λ.π..

Στην πληθώρα αυτών των Συλλόγων σημαντική, θα λέγαμε, θέση κατέχουν και οι ποικιλόμορφοι Ποντιακοί Σύλλογοι. Και κατέχουν σημαντική θέση, οι Ποντιακοί Σύλλογοι, διότι, με τα τμήματα που διαθέτουν (=χορευτικό, θεατρικό κ.λ.π.), συντελούν στην διάδοση και διάσωση της ποντιακής ιδέας!

Αλλ' εκτός της καθαρώς πολιτιστικής αποστολής των, μερικοί Ποντιακοί Σύλλογοι επιδιώκουν συστηματικώς και εις Εκδόσεις εντύπων, ως εφημερίδων, περιοδικών, ημερολογίων κ.λ.π..

Επί παραδείγματι, το Σωματείο "ΠΑΝΑΓΙΑ ΣΟΥΜΕΛΑ" (Θεσσαλονίκη) εκδίδει το τριμηνιαίο περιοδικόν "ΠΟΝΤΙΑΚΗ ΕΣΤΙΑ", η Εύξεινη Λέσχη Κοζάνης το τριμηνιαίο περιοδικόν "ΠΟΝΤΙΑΚΟ ΒΗΜΑ", η Εύξεινη Λέσχη Βεροίας των μηνιαίων εφημερίδα "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ", ο Σύλλογος Ποντίων Χαϊδαρίου Αττικής το τριμηνιαίο περιοδικό "ΠΟΝΤΙΑΚΗ ΑΥΡΑ", ο Σύλλογος Ποντίων Κατερίνης την διμηνιαία εφημερίδα "ΡΩΜΑΝΙΑ", ο Σύλλογος Ποντίων Θρυλορίου Ροδόπης την διμηνιαία εφημερίδα "Η ΚΕΡΑΣΟΥΝΤΑ ΚΑΙ ΤΟ ΓΑΡΣ", ο Σύλλογος Ποντίων Μαυροθάλασσας Σερρών την μηνιαία εφημερίδα "ΑΠΟΘΥΜΙΑ", ο Σύλλογος Ποντίων Ν. Τραπεζούντας Πιερίας την τριμηνιαία εφημερίδα "ΟΦΙΤΙΚΑ ΝΕΑ", ο Σύλλογος Ποντίων Μεσαίου Θεσσαλονίκης την τριμηνιαία εφημερίδα "ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΜΕΣΑΙΟΥ", ο Σύλλογος Ποντίων "ΑΡΓΟΝΑΥΤΑΙ"-ΚΟΜΝΗΝΟΙ Καλλιθέας Αθηνών το

τριμηνιαίο Δελτίο του "ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ"... Όλοι αυτοί οι Ποντιακοί Σύλλογοι (κι' ελπίζω να μη παρέλειψα κάποιον άλλον Σύλλογον!) ΚΑΙ μ' αυτήν την εκδοτική τους προσπάθεια δείχνουν ότι θέλουν να κρατήσουν ζωντανή κι ατόφια την Ποντιακή Παράδοση και όχι μόνον.

Τώρα κάτι άλλο: υπάρχουν άλλοι Ποντιακοί Σύλλογοι, που αυτήν την παράδοση και την δραστηριότητά τους την εκφράζουν αλλιώς, δηλαδή με την έκδοση Ημερολογίων Τοίχου ή Γραφείων.

Φέτος έλαβα τα εξής Ημερολόγια Τοίχου και Γραφείου από τους παρακάτω Ποντιακούς Συλλόγους και ως αντίδωρο της προς εμέ προσφοράς των οφείλω να τα παρουσιάσω:

-Από την Εύξεινη Λέσχη Ποντίων Νάουσας το κατ' έτος εκδιδόμενον Ημερολόγιο Γραφείου 2006, με θέματα φυσικά ποντιακά!

-Από τον Φάρον Ποντίων Θεσσαλονίκης (σημ. υπάρχει και Φάρος Ποντίων Πατρών!) το Ημερολόγιο Γραφείου, υπό τον τίτλον "ΟΛΑ ΤΑ ΚΑΣΤΡΑ ΕΙΔΑ ΚΙ ΟΛΑ ΓΥΡΙΣΑ" με ποντιακό φωτογραφικό υλικό λίαν ενδιαφέρον!

-Από τον Σύλλογο Ποντίων Σαπών Ν. Ροδόπης "ΤΑ ΚΑΣΣΙΤΕΡΑ" Ημερολόγιο Τοίχου με φωτογραφικό υλικό του χωριού τους και της Νικόπολης (Γαράσσης) του Πόντου, και

-Από τον Σύλλογο Ποντίων Πολυκάστρου και Περιχώρων "ΟΙ ΑΚΡΙΤΕΣ" (Κυκλός) τον ετήσιον "ΑΚΡΙΤΙΚΟΝ ΚΥΚΛΟΝ" (6ης χρονιάς), όπου αποτυπώνεται η πολυποικίλη και λίαν εργώδης δραστηριότητα του εν λόγω Συλλόγου κατά το απελθόν έτος 2005.

Τι να πω; Μα τι άλλο; Ένα μεγάλο Εύγε!

Εύγε, συμπατριώτες, διότι, μ' αυτά τα έντυπά σας, αλλά και με την εν γένει καλλιτεχνική, κοινωνική και πολιτιστική δραστηριότητά σας διατηρείται ζωντανή την Μνήμην του Πόντου "μας".

Η ΑΡΓΩ ΞΑΝΑ ΣΤΗΝ ΚΟΛΧΙΔΑ

Της Αγγελικής Κωπη

Τρειςμιση χιλιάδες χρόνια μετά το μυθικό ταξίδι της "Αργούς", μια άλλη "Αργώ", παρόμοια με την προϊστορική, θα επαναλάβει την ίδια διαδρομή: από την Ιωλκό στην Κολχίδα.

Αυτή τη φορά χωρίς τον Ιάσονα και τους πενήντα συντρόφους του, που ξεκίνησαν την αργοναυτική εκστρατεία για να φέρουν το χρυσόμαλλο δέρας. Με πενήντα κωπηλάτες και πάλι, ωστόσο, από κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το πλοίο κατασκευάζεται από πεύκο Πηλίου και από κυπαρίσσι. Ωστόσο, μάλλον θα στερείται το χάρισμα του λόγου, καθώς ούτε η θεά Αθηνά, που βοήθησε αποτελεσματικά στη δημιουργία του πρωτοτύπου, μπορεί να επαναλάβει τη βοήθεια σήμερα, αλλά και ούτε η ιερή ομιλούσα βαλανιδιά της Δωδώνης δίνει τέτοιο ξύλο πια.

"Γρήγορη"

Η "Αργώ", που το όνομά της σημαίνει "γρήγορη", αποτελεί αντικείμενο ερευνητικού προγράμματος για το οποίο πρωτοβουλία πήραν ο Δήμος Βόλου και η Δημοτική Τουριστική του Επιχείρηση.

Ένα πλοίο στα πρότυπα του προϊστορικού θα επαναλάβει στις αρχές του καλοκαιριού τη διαδρομή που είχαν διανύσει ο Ιάσονας και οι 50 σύντροφοί του στην Αργοναυτική Εκστρατεία

σο το δυνατόν πιο κοντά στο πρώτο, του 15ου αι. π.Χ., το οποίο ανήκει στην τυπολογία της ηπειρωτικής ναυπηγικής σχολής, δηλαδή στην ίδια οικογένεια με τα "μακριά καράβια" (μακρές νήες) του Ομή-

ρου. Σύμφωνα με τους υπολογισμούς που έγιναν όλα αυτά τα χρόνια, η αρχαία "Αργώ", το πρώτο πλοίο της αρχαιότητας με όνομα, είχε μήκος 28,5 μέτρα (τα κοινά πλοία της εποχής έφταναν μέχρι τα 16 περίπου) και πλάτος τέσσερα.

Λόγω έλλειψης πρωτογενών αρχαίων πηγών, η έρευνα για το αρχαίο πλοίο βασίζεται σε δευτερογενείς πηγές κυρίως (κειμένα και παραστάσεις).

Το πρόγραμμα υλοποιείται σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Έρευνας της Αρχαίας Ναυπηγικής Τεχνολογίας "Ναύδομος".

Στις αρχές του καλοκαιριού του 2006, η "Αργώ" θα ταξιδέψει προς την Κολχίδα, σημερινή Γεωργία, αναζητώντας το "Χρυσόμαλλο Δέρας" της σύγχρονης εποχής.

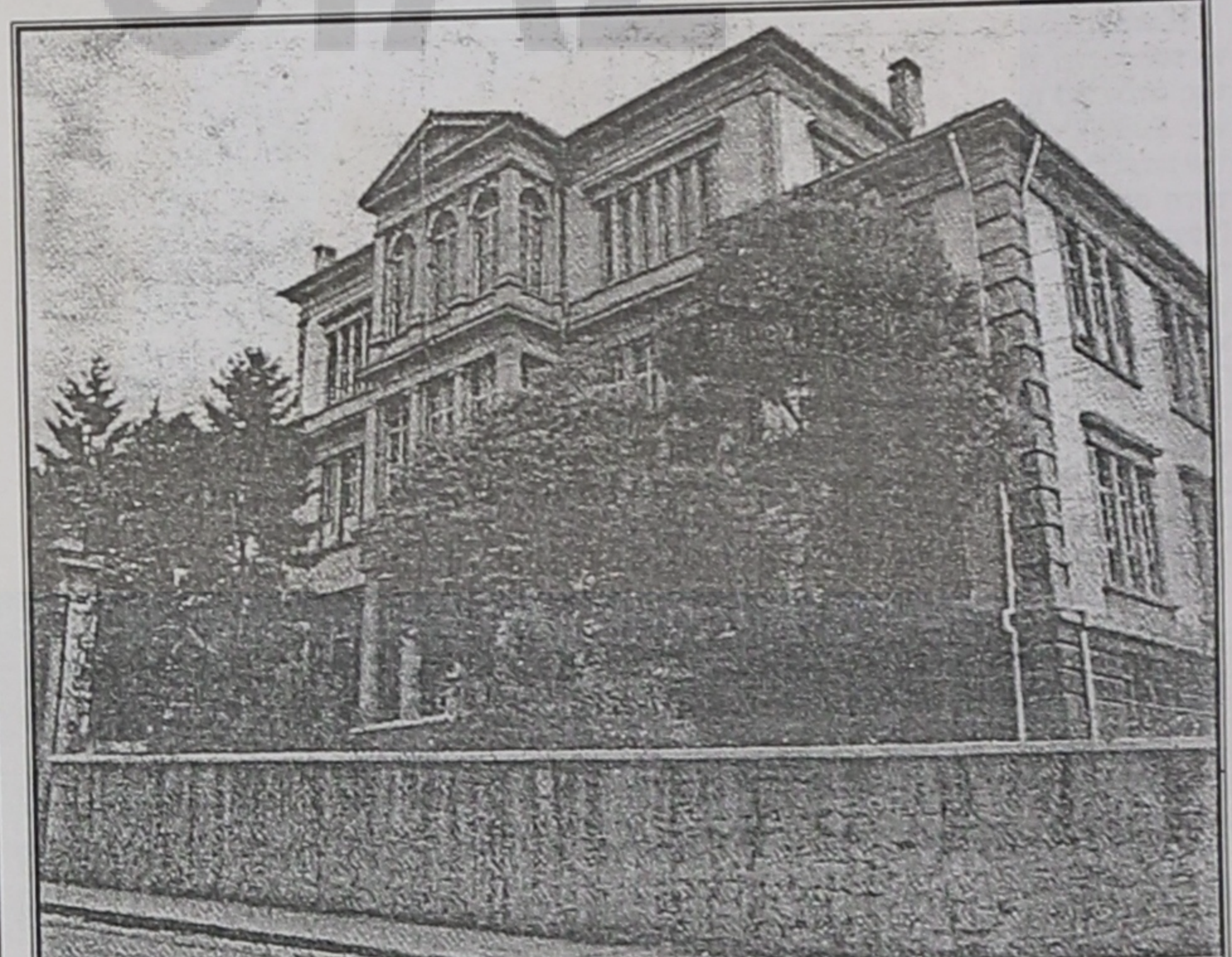
Για τον Βόλο, πάντως, ένα ζητούμενο αυτού του εγχειρήματος είναι σχέσεις με τις χώρες του Εύξεινου Πόντου δια μέσου των οποίων μπορεί να υπάρξει πολιτιστική και εμπορική επικοινωνία.

"ΕΘΝΟΣ", 16-01-2006

Η ανακατασκευή του κωπηλάτου προϊστορικού πλοίου εντάσσεται σε ένα πρόγραμμα πειραματικής ναυτικής αρχαιολογίας.

Στόχος, με υλικά και διαδικασίες της εποχής, να κατασκευαστεί το πλοίο αυτό, ό-

Το τετράωροφο Ημιγυμνάσιο Αρρένων στην Κερασούντα. Λίγα χρόνια πριν από τον ξεριζωμό του 1922-23, στον Πόντο λειτουργούσαν 1.000 με 1.200 σχολεία. Ο αριθμός των μαθητών ξεπερνούσε τις 50.000. Οι Τούρκοι, μας τα ρήμαξαν όλα!

Γράφει ο Γιάννης Μελετιδής

Λαϊκή Ιατρική

21.Τσιλαταρίον (ευκοιλιότητα). Έδιναν στον αρρωστο ξηρά αχλάδια(τζιρα), μαυρο τσάι, σκέτο καφέ και γιαούρτι. Ακόμα εβραζαν κράνα και εδιναν στον ασθενή το ζουμί. Τη δόρροια την ομόμαζαν και "συρकुουλούχ".

22.Γάβζ' (δυσκοιλιότητα). Έδιναν στον ασθενή αβραστο γάλα και δύο κουτάλια ανάλατου βούτυρου. Τα φαγητά που πρόσφεραν συνήθως στον αρρωστο ησαν σουπες.

23.Συχουροία. Το βράδυ κυρίως δεν εδιναν τον αρρωστο υγρά φαγητά και νερό. Ακόμα ζέσταιναν πίτυρα ή και ειδικό χωμα (ακαλλιέργητο), και εβραζαν τον ασθενή να καθίσει πάνω. Τον αντρα πού ειχε συχουροία τον λέγανε "τσιλτέα" και τη γυναίκα "τσουλτού". Επειδή συνήθως, ακράτεια ουρων ειχαν τα μωρά αυτά "τσιλτάρκα".

24.Νεροκράτεμαν (δυσουρία). Εβραζαν ρίζες αγριάδας, φουντες καλαμποκιου ή και φύλλα μαϊντανου και εδιναν το ζουμί στον αρρωστο.

25.Πρεσίον (πρήξιμο). Εβραζαν φύλλα μολόχας και τα εβραζα πάνω στο πρησμένο μέρος. Ακόμα το τήλιγαν

με ζυμάρι και γιαούρτι.

26.Γλυκέα γεράδας (εζεμα). Αλειφαν με βούτυρο ή με

σιρούλ (ερυθρό οξειδιο του υδραργύρου) τις πληγές. Ακόμα εβραζαν πάνω στο εκζεμα φύλλου ταμαρόφυλλου (πεντάνευρο), αφού προηγούμενα το αλείφανε με βούτυρο.

27.Σάρα ή Πάθος (επιληψία ή σεληνιασμός). Εφεραν παπά και διάβαζε τον αρρωστο ή τον πήγαιναν στις εκκλησίες που γιόρταζαν. Ακόμα ετριβαν τα χέρια και το λαιμό του ασθενή στην ώρα της κρίσης.

28.Σαραλούχ' ή σαριλίχ' (ικτερος). Εκαναν τον αρρωστο φλεβοτομία κάτω από τη γλώσσα, ανάμεσα στα φρύδια του και στα δάκτυλα. Επαιρναν ουρα, συνήθως παιδιού, και αφου τα αφηναν νύκτα εξω από το σπιτι τα πότιζαν στον αρρωστο τρια πρωϊνά νυστικό. Ακόμα βράζανε κίτρινα λουλούδια και δίνανε στον ασθενή το ζουμί.

29.Λοιμική (ιλαρά). Πρόσεχαν την καθαριότητα του αρρωστου ιδιαίτερα. Δεν μαγείρευαν στο δωμάτιο του ασθενη, ουτε τον εντυναν με βαριά ρούχα. Τα φαγητά που εδιναν στον αρρωστο ησαν γαλακτερά, ζυμαρικά και σουπες ζεστές.

30.Κοκίκος (κοκίτης). Προφύλαγαν τον αρρωστο από το κρύο. Τον εδιναν ζεστές σουπες και τσάι. Τα μωρά τα πρόσεχαν ιδιαίτερα κατά την νύκτα. Φοβόταν να μην πνιγουν από τον βήχα.

Η συνέχεια στο επόμενο φύλλο

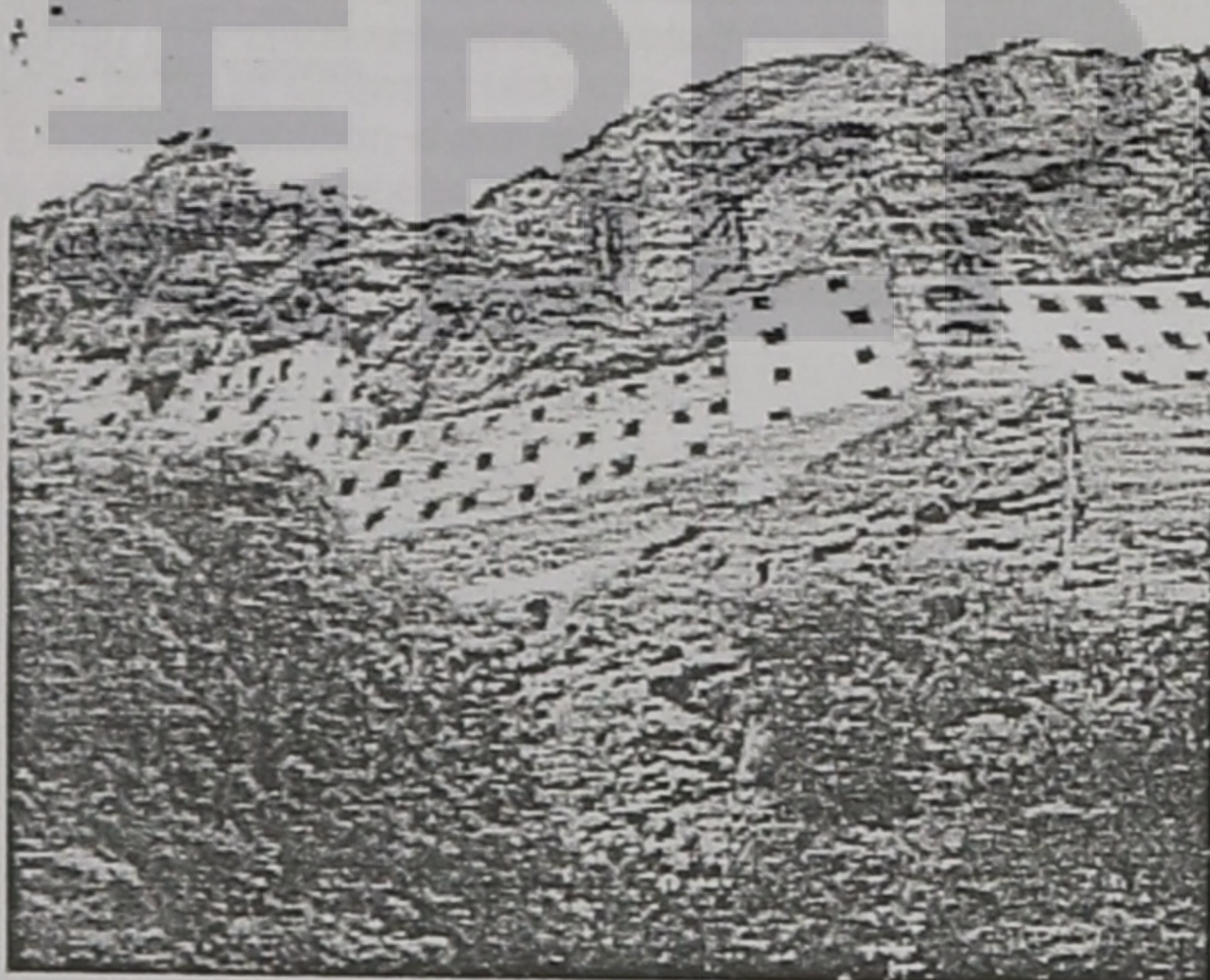
ΠΟΝΤΟΣ-ΜΙΚΡΑ ΑΣΙΑ

Βυζάντιο και Μοναστήρια

Η ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑ ΣΟΥΜΕΛΑ

Ενσωματωμένη σε έναν απότομο λόφο του όρους Μελά, η μονή αποτελεί σήμερα το σηπτότερο λείψανο του Ποντιακού Ελληνισμού.

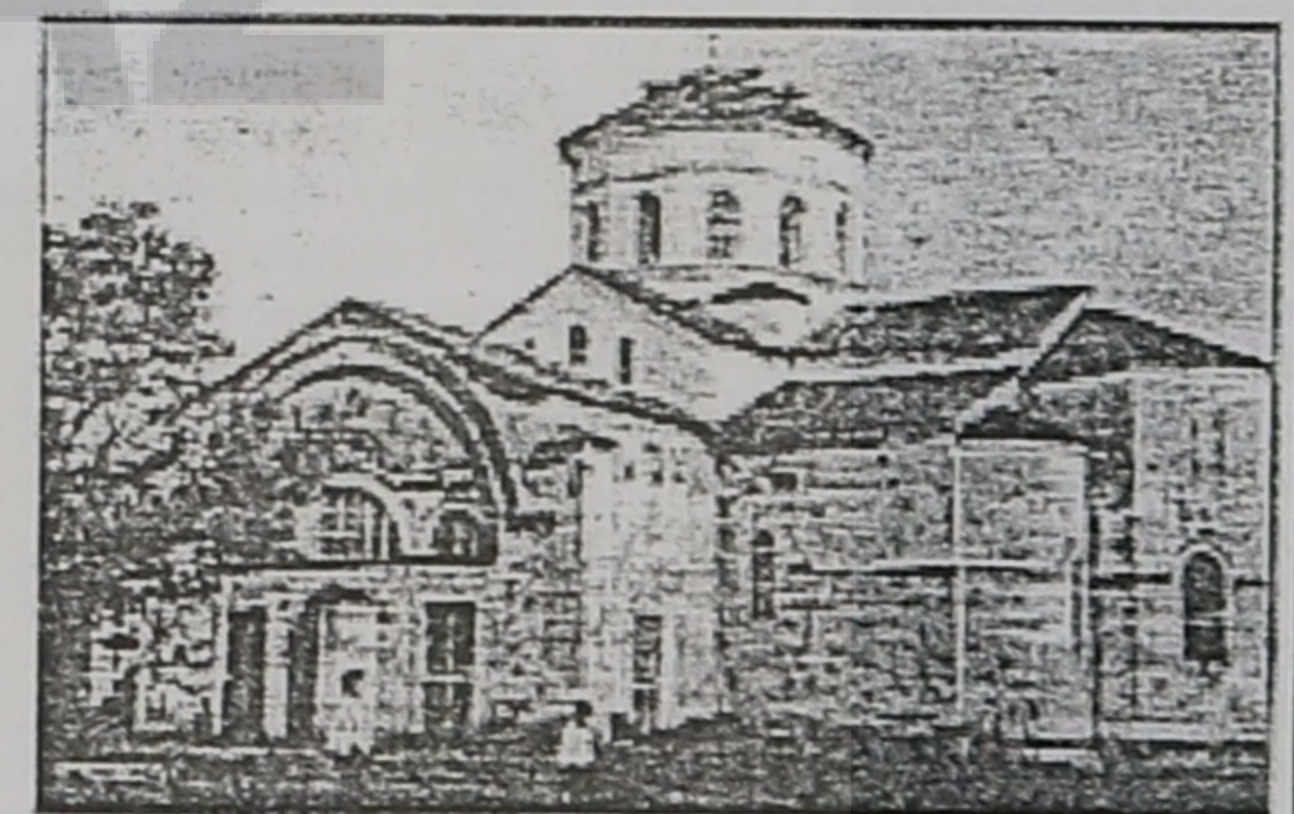
Η επιστημονική έρευνα τοποθετεί την ίδρυση της στον 9ο ή 10ο αιώνα. Σύμφωνα όμως με την παράδοση στην απάτητη αυτή κορυφή του Πόντου οδηγήθηκαν πρώτοι, το 386 οι Αθηναίοι μοναχοί Βαρνάβας και Σωφρόνιος, όταν η Παναγία τους φανέρωσε το σημείο όπου μεταφέρθηκε θαυματουργά η εικόνα της Παναγίας Αθηνιώτισσας, που αποδίδεται στον Ευαγγελιστή Λουκά. Ο κ. Παπαμιχαλόπουλος

ατενίζοντας στην περιοχή Σουμελά βράχια, γκρεμούς, δάση, καταράχτες ποταμών κλπ. δοκιμάζει έντονη συγκίνηση. Γράφει "... καταπλήσει έξοχον γεωλογικόν φαινόμενον, απότοκον ουκ οίδα τινός περιόδου του σχηματισμού του φλοιού του Πλανήτου ημών."

Τα μοναστήρια αποτελούσαν πάντα τους προμαχώνες της Ορθοδοξίας και τους τόπους υλοποίησης του χριστιανικού ιδεώδους. Εκεί καλλιεργήθηκε συστηματικά στο πέρασμα των αιώνων η σύνδεση του

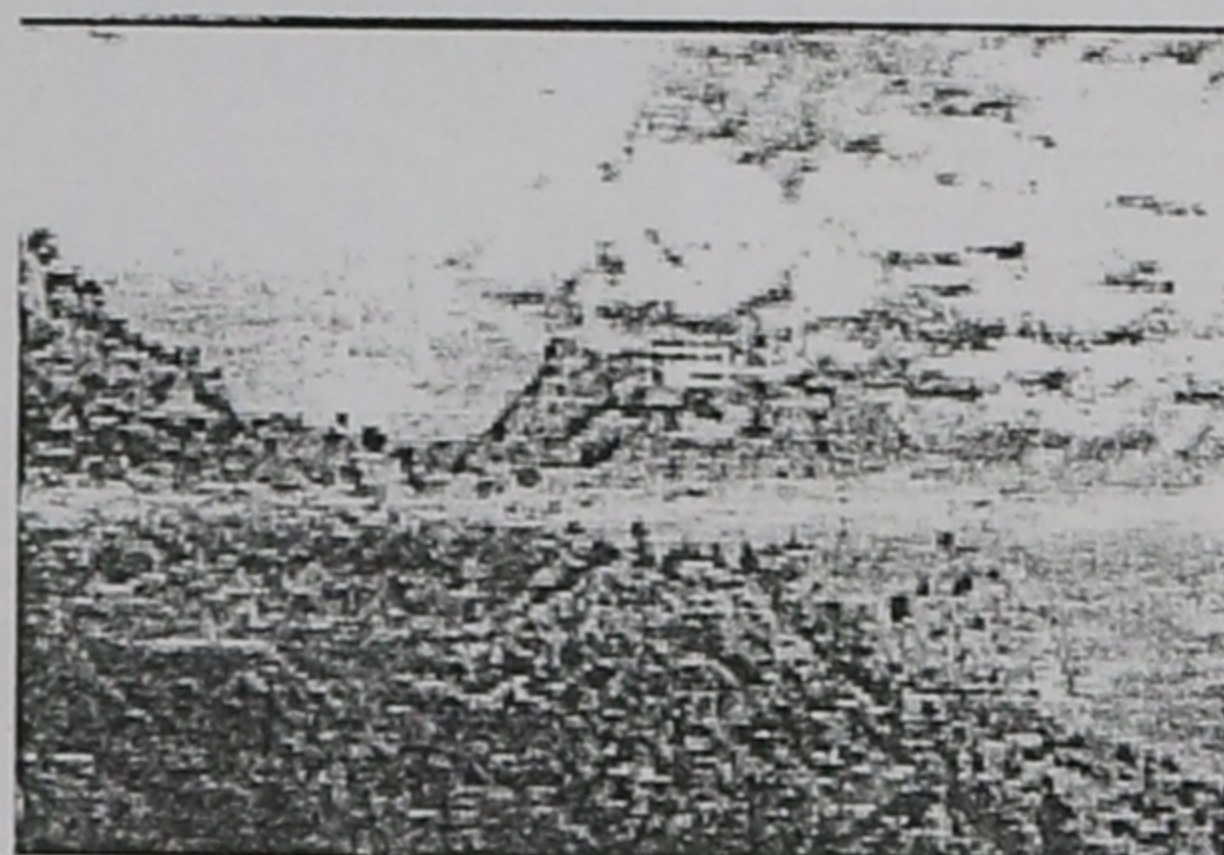
Χριστιανισμού και του Ελληνισμού, της γνώσης και της πίστης, της Θείας και της ανθρώπινης σοφίας. Στεκόντουσαν στο πλευρό των υποδουλων Ελλήνων κάθε φορά που αντιμετώπιζαν προβλήματα επιβίωσης και ηθικής ή κοινωνικής στήριξης.

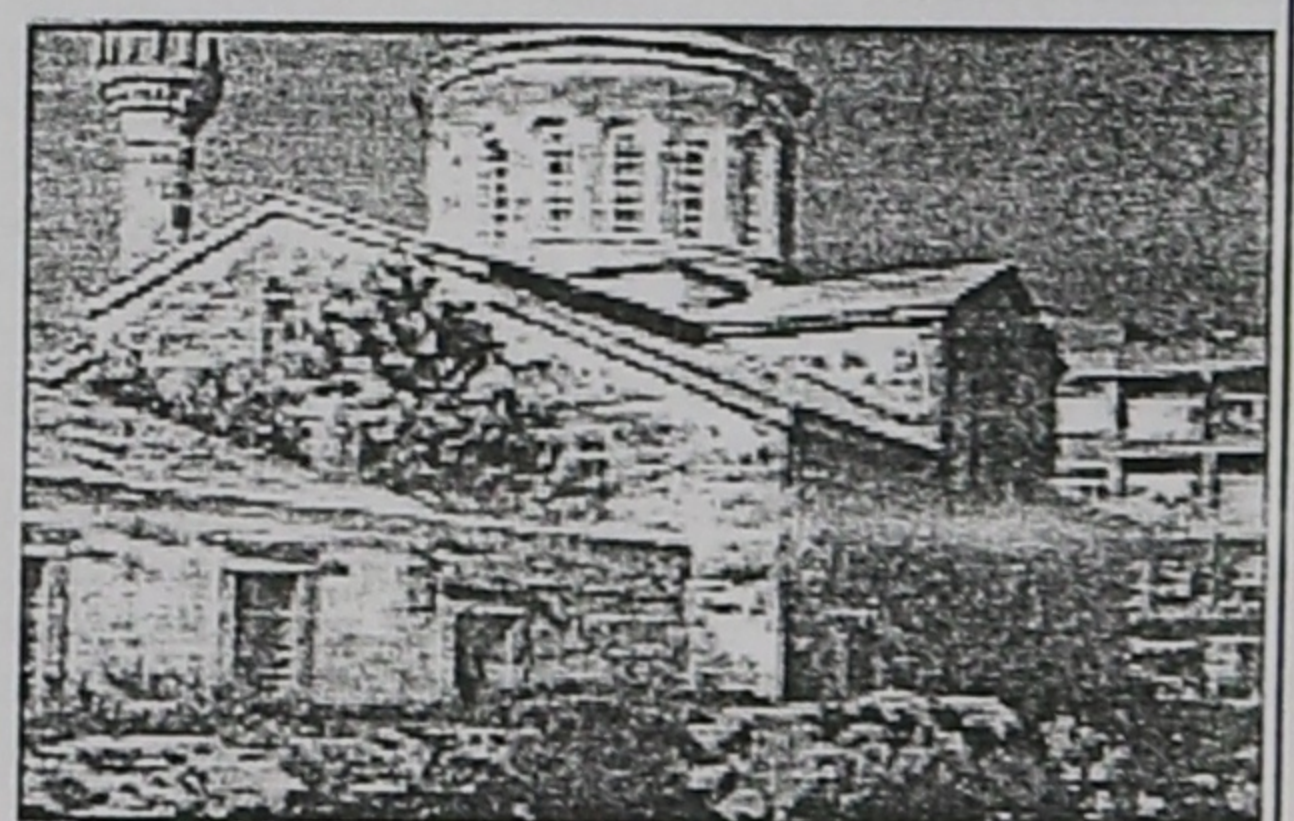
ΜΟΝΗ ΑΓ. ΣΟΦΙΑΣ ΣΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑ
Κτίστηκε απο τον Μανουήλ Α' Μεγάλο Κομνηνό το 1250

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗ ΒΑΖΕΛΩΝΟΣ
Είναι το πρώτο μοναστήρι το οποίο ιδρύθηκε στον Πόντο (3ος αιώνας)

ΜΟΝΗ ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΕΡΙΣΤΕΡΕΩΤΑ
Ιδρύθηκε το 752 στην περιοχή της Γαλλιάνας

ΑΓ. ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑΣ
Ιδρύθηκε στον τόπο μαρτυρίου του Αγίου τον 4ο αιώνα.

Ση δουλείας το παρακάθ'

Έμ'νε 'κι έμ'νε εννέα χρονών απάν' σο Κουστοχώρ'. Α γα εννέα παιδία έμ'νε το τελευταίον π' επέμ'να με τον κύρη μ', τη μάνα μ' και την καλομάνα μ'. Όλε τ' άλλα τ' αδέρφε μ' ήταν στην Βέροιαν, άλλα σο γυμνάσιον, άλλα σα τέχνες και τ' άλλα εργάτριες σο εργοστάσιον.

Μοθοπωρί καιρός. Τα βρεχία με τον κρύον αντάμαν γυροκλώσκουνταν τα ραχία και το χωρίον. Σο νύχτωμαν απάν' δύο γραιιάδες η νούνα η Θεοδώρα η Βασιλίνα και η θεία η Ειρήνη η Φελεκίνα εσουντιόνταν με τα φανέραι σο χέρ' με την καλομάνα μ' την Κανήν και έπαιναν σο κενούρ' το δίπατον το σπίτι μου. Σ' αφκά το πάτωμαν σο τρανόν την κάμαρην απές εμάζεψεν τα λαζούδε ο τετές ημ'.

Έμπαιναν απές εκρέμαναν σο τουβάρε τα φανέραι εταίρναν απ' έναν σκαμόνον και εκάθονταν γύρο - γύρο σο κουμούλ με τα λαζούδε. Σ' από την κάμαρην ήνουτου η δουλείας το παρακάθ'. Ούς αργά το βράδον α εξεσπί-υριζαν τα λαζούδε, αφού ούλ απάν' σο Κουστοχώρ' απότε πτωχό ανθρώπ' έτανε και κανένας καλαμπουκί μηχανήν κ' νενίχεν. Αέτ'ς πότε σ' εμέτερα, πότε σ' άλλα το σπίτε εμα-έφκουνταν και εβοήθαναν ο ένας τον άλλον.

Το σπίτι μου πολλά βαρύν έτον. Το μαντρίν γομάτον πίνε, βούδε, γαιδούρ', κοσάρας, γουρούν. Η καημέντσα η μάνα μ' με τη βοήθειαν τη καλομάνας ημ' και με πολλά υπομονήν επήκεν όλε τα δουλείας. Η βρύση πα έπη μα-ρέα α σο σπίτι μου έτον απότε. Πότε η μάνα μ' πότε εγώ με τα βέτρες και με τα σταμόνα εκουβάλ'ναμε το νερόν σο πλύσιμον, για λούσιμον, για μάρεμαν. Όταν κάποτε ανυπνίονταν να νυχτών' εγλύτωνεν α σο δουλείας η μάνα μ' επαιρ-ε μεν και επέναμε ση δουλείας το παρακάθ'. Σ' έναν πιά-ον απές εβάλ'νεν λίγα καρυδι καντζία και σ' είναν τρυπη-τόν δύο - τρία βούρας βρασμένα κάστανα για να τρώμε α-νάν' ση νυχτερί τ' ανάπαμαν.

Όταν έφταναμε εκεί τα φανέραι έταν αναμμένα. Επέρνα σο σκαμόνο μ' και εκάθουμ'νε στην γωνίαν ανάμεσα α σο παραθύρε για να επορώ να ελέπω και να ακούω όσον είνε-αι καλύτερα. Έμ'νε ο τυχερόν ο μαθητής ση νύχτας και η δουλείας το σχολέιον, γιατί είχα τα καλύτερα δεσκάλας. Αρχίνεναν και έλεγαν ιστορίας α σο παλαιά, αστεία, σοβα-ρά και από καμμίαν πολλά σοβαρά και στενάχωρα. Για τ'α-ό πότε εγέλαναν πολλά, πότε πνιχτά, πότε εκουίνιζαν τα φάλε τουν με θαμασμόν ή με απορίαν και μερικά φορές σταμάταναν την δουλείαν εδάκ'ναν τα χείλε τουν από πολλά στεναχώριαν για τα θύματα τ' ιστορίας. Εγουνούσε-αν για καλόν ή κακόν φέρισιμον συγχωριανών μου. Έτον οράς που εχαμήλωναν πολλά την καλατσήν ατουν και έ-εγαν για τα συνεικέσια που ετοιμάουνταν. Από καμίαν ε-ταμάταναν και εβάλ'ναν εμέν' να λέγα ατ'ς κάτ' α στην ι-στοριαν και τα θρησκευτικά π' έμαθα σο σχολέιον. Άν έρε-αν κανέναν θάμαν τη Χριστού εβάλ'νανε μεν να λέγα δεύ-ερον και ούλ' μαζί επήναν τον σταυρόν ατουν.

Πόσα και πόσα κ' έκ'σα σε εκείνα τα νυχτέρε!! Σην εκ-εσιαν εβαφτίγα χριστιανός, άμα σ' εκείνο την κάμαρην ε-βαφτίγα Πόντιος και ένιωθα πολλά υπερήφανος για τ' από! Α σ' όλε τα ιστορίας κι άλλο πολλά επέμ'νεν σ' αχούλι μ'

εκείνο π' είπεν έναν βράδον η καλομάνα μ' η Κανή για την εξορίαν.

- Έι ν' αιλ' εμάς ντο είδαμε και ντ' επέρασαμε! Πέφτ' βράδον επέρασεν α σο χωρίο μου ο κακοχάπαρον ο Πανί-κας ο Τσαλούχ'ς να πάει ση Σίμικλιν και έφερε μας το μαύ-ρον το χαπέρ. Οι Τουρκάντ' σερέβ'νε τ' αγουρτ'ς ως εξή-ντα χρονών και κουβαλίζ'ν ατ'ς να ανοίγ'νε δρόμε μακρά, βαθέα στην Τουρκίαν. Οι γεροντάδες, οι γαρήδες και τα παιδία παίρ'νε τον δρόμον τ' εξορίας. Καλίτερα οφίδε να ε-δάκ'νανε μας. Όλον την νύχταν νουνιζόμε ντο θ' εφτάμε. Ομάτ' κ' έκλεισαμε.

Αχάραγα έρθεν ο τούρκικον στρατόν και εγώμωσεν το σχολέιον με τ' αγουρτ'ς τη Χούντζουρης. Επεκεί ετοπλάε-ψαν στην πλατείαν ατοίντ'ς ντ' επελέσταν μικροί, τρανοί. Ε-σκεπάγα το μαύρον το σπίτ' μ', είχα κ' είχα χρόνον π' έχ-ασα τον άντρα μ'. Έσκωσα τα κορτσόπα μ' την Αγαθήν, έτον κ' έτον εννέα χρονών και την μικρέσσαν την Χαρίκλειν σο έξ χρόνε απάν. Έβαλα ση μποχτσιάν έναν γεργανόπον, λί-γα λώματα μωρί και έναν πεσκήρ. Σο δισάκ' απές έβαλα έ-ναν δύο πράματα κ' άλλο για τον δρόμον, επέρα και τα κορτσόπα μ' και εκατήβη στην πλατέαν.

Τη Πόζονος η Θυμία ούς να ξημερών' κλαίει, κλαίει ας ούλτς κι άλλο πολλά. Η χιλέκλερος έχ την μάναν ατ'ς βα-ρέα άρρωστον και κ' επορεί να πέρε την μαζί ατ'ς. Είπεν να κάθεται σουμά τ'ς άμα εκείνε κ' εφέκενα την. Το βράδον ε-ξαγορέθεν, εκοινώντ'σεν και ετοιμάεν για άλλο στράταν. Κανέναν κ' εθέλεσεν σουμάτ'ς. Εγροίξεν η γραιία τα ώρας ατ'ς ολίγα έταν. Εφέκανε σουμάτ'ς τα χρειζόμενα κάμερ είνεταί θάμαν να έχ να πορευέκεται. Ο άνθρωπον ούς σο τέ-λος ελπίζ' και καλόν έν να ελπίζ'. Η γραιία επέρεν τ' απόφα-σιν, άμα ση Θυμίας την καρδιαν μαύρον καρβόν εκάτσεν. Να μη ευρίεται σουμά ση μάναν ατ'ς σο στερόν την ώραν να πέρ' την ευχήν να τσουπάν' τ' ομάτ' ετ'ς να μοιρολογά-τον άνθρωπον π' έφερεν ατεν στον κόσμον! Να απομέν' ά-ταφος απές στην κάμαρην π' εγνώρτ'σεν τον παράδεισον π' εγέννεσεν τα παιδία ατ'ς! Ατό η κάμαρην από παράδεισος α είνεταί κόλαση για τ' άκλερον την γραιίαν! Καταραμέν' να είναι α' τοιν π' έβγαλαν από τ' απόφασιν και εχάλασαν τον κόσμον ούλον.

Σεισμός έντον στην πλατέαν όταν α σο τρανόν την στρά-ταν οι Τουρκάντ' έμπρ' οπίς εκουβάλεσαν τ' αγουρτ'ς τη χωρί για τ' άγνωστον. Εθερείς και εγροίξαν ούλ' ότι από η στράτα γυρισμόν κ' έχ και έκλαψαν τ' ανθρώπ'ς ατουν ζω-ντανούς. Ήμαρτα, ο Θεόν να σ' χωράμεν, α λέω σας την α-μαρτία μ'. Εκείνον την ώραν ολίσικον εζέλεψα. Ας έτον τ' εμόν ο Αντρέας, τσαούς λεβέντες με τα κόκκινα τα γένε και τα φαρδέα τα ωμία μαζί με τ' αγουρτ'ς τη χωρί σ' εκεί-νον την στράταν. Έναν σο κατομμύριον να εγλύτωνεν και ε-βρίουμες αντάμαν για τ' εμέν πολλά θα έτον. Άμα...

Άλλ' ομοίαν εχπάγαμε και μείς. Πού πάμε! Κανίνας κι ξέρ' και κανίνας κ' ερωτά από φόβον. Χειμώνας καιρός, κρύος πολλά. Εφορτώθα το δισάκ' και την μποχτσιάν και ε-σέβα στην στράταν. Η Αγαθή νε κλαίει, νε παραπονιέται. Απ' απότε πολλά υπομονήν είχεν. Ευλόησεν ατέν ο Θεόν εθεείς

και έσκωσεν το σταυρόν ατ'ς άμον τρανέσα. Η Χαρίκλι επί-ασεν το φυστέν' ιμ και τ' ομάτε και τα μυτία ατ'ς τρέχ'νε. Α σ' εμέν ομπροστά η Καρτερή με την Κερεκλήν έχ'νε ατ'ήν πα έναν μικρέσσαν συνέκκον τη Χαρίκλης, τη Δεσποινήν την μικρέσσαν την πασι μ', π' έν παντρεμέντσα με τον Χα-ρίτον στην Βεργίαν.

Όλον τα ημέρας πορπατούμε απές σο τσιαμούρε και σο χιόνε και τα βράδε κονεύουμε όπου εβρίκουμε σ' εκκλεσι-ας, σ' αχερώνε, σε παλαιά οσπίτε και έναν βράδον κια νε-σπάλα καμμίαν σ' έναν υπόστεγον και να φυσά, να φυσά! Εκείνον τον βράδον κανίνας ομμάτ' κ' έκλεισεν.

Ση βδομάδαν απάν έχασαμε τον παπα-Γιώρ. Πολλά γέ-ρος και αδύνατος έτον κ' άντεξεν την κούρασιν, τον κρύ-ον, την πείναν, την ταλαιπωρίαν. Εθεείς και εκρεμίεν η εκ-κλησία μου. Απ' ατόν επαιρναμε παρηγορίαν και γλυκόν λόγον. Καλός ποπάς, σίγουρα εκέρδισεν τον παράδεισον! Είνας - είνας επέμ'ναν σο δρόμε άταφοι και όλον και εμ-κραινεν τ' άνθρωποι το ζεχπίχ.

Είναν ημέραν ντ' έπαθα να εξέρετε. Εσταμάτσαμε σου-μά σ' έναν μαντρίν και καλύβ' τούρκικον να αναπάουμες. Οι Τουρκάντ' εμαζέφταν καπνίζ'νε και γουνουσεβ'νε. Είνας γραιία Τούρκ'σα με σαλβάρε αγάλε - αγάλε έρτε σουμά μ'. Κλαίει και σο τούρκικα λέει μεν ότι η νύφ' ετ'ς μοναχέσα γεννά απές σο καλύβ' και ο γιος ατ'ς εν σο χωρίον μακρά. Αραέβ γαρίν να ξεγεννά την νύφεν ατ'ς. Η χιλέκλερεσα ά-μον μωρόν κλαίει, πιάν τα χέρε μ' και παρακαλεί μεν να λέ-γα τεν αν εξέρω κανίναν μαμήν α σ' ατά τα γαρήδες.

Τερώ α τεν και εθεείς και ελέπω την μάνα μ' την Βαρβά-ραν εκείνο την ώραν. Ντο να λέγα τεν ότι εγώ είμαι η μαμή τη χωρί; Εσεσύρεψα α σ' έναν τη μερέαν φογούμαι τη Τουρκάντ'ς και α σ' άλλο τη μερέαν λυπούμαι και θυμούμαι τη μάνα μ' π' εμάτσε μεν την τέχνην τη μαμής να ξεγεννώ κάθε γαρήν πλούσιεσσα ή φτωχέσσα, Ρωμείισα ή Τούρκ'σα. Όχι καμμίαν να μη λέω! Τη βούραν και το κεμέρ κανενός να μη τερώ! Έχ παράδας κ' έχ, έν χριστιανός κ' έν! Άμα ατώρα η ώρα έν δύσκολον. Α πέρνε μεν χαπάρ οι Τουρκάντ'. Εγώ ντο αχάμε τηδέν κεν, τα κορτσόπα μ' νου-νίζω. Ο νους ημ' επήεν στην ετοιμόγεννεν, το χρέος ημ' τρανόν. Εκλώστα ετέρεσα τη Τουρκάντ'ς ούλ' μαζί κι άλλο πέραν καπνίζ'νε και γουνουσεβ'νε. Εζύγισα το καλυβόπον είκοσι ατλαμάδας απόσταση. Αμάν είπα στην Καρτερήν να τερεί τα μωρά και αλήγορα επήκα ισμάρ την γραιίαν και ά-μον αέρας εσέβα σο καλύβ. Άμα εσπούντσα τα χέρε μ' με το ζεστόν νερόν π' είχεν σο σκαφίδ η γραιία, επήκα την ευ-χή μ' και επίασα δουλείαν. Ο Θεόν και η τύχη έτον με τ' ε-μάς. Το μωρόν έρχουντου ορθά και σε δέκα λεφτά έντον η γέννα. Αφού επήκα το φαλοκόψιμον και ούλε τ' αναγκαία στην λεχώναν και σο μωρόν εσκώθα να φέβω. Αμάν η γραιία έρθεν σουμά μ' και έβαλεν απές στην ποδαία μ' έναν κολόθ ψωμί, έναν κομάτ' τυρίν, ένα πεσκήρ και εφίλεσεν τα χέρε μ'. Εγώ φέβω και απ' οπίς η λεχώννα και η γραιία σο τούρκι-κα γομώνε τη στράτα μ' ευχία. Πέντε έξ ατλαμάδας κι επό-ρεσα να εφτάω και είνας Τούρκος στραπιώτες π' έμαθεν μερ' επήγα εγομώθεν απάν' ημ'. Ξυλέας, λαχτέας και τούρ-κικα βλαστημίας. Ερούκ'σα σο τσιαμούρε: τ' ομάτε μ' και τα μουντσούρ' εμ' τρέχ'νε δάκρε και αίματα. Η ποδέα μ' ε-λύεν και τη τέχνης ημ' η πληρωμή εχόρτασεν τη τσιαμουρί τη κοιλίαν. Ο Θεόν τ' εμέτερον έτον, ο Αλάχ τη γραιίας έτον να λέω σας και ξέρω έβγαλεν την γραιίαν α σο καλύβ' και ερχίνεσεν να βαρκίζ' σο τούρκικα και να καταράτε βαρέα τον Τούρκον. Ατό έτον εσταμάτ'σαν τα ξυλέας, εσκώθα ε-πήγα σο κορτσόπα μ' σουμά π' έκλαιγαν απόσον ώραν α-παρηγόρετα μαζί με την Κερεκλήν και την Καρτερήν και τη-δέν και επόρ'νανε να εφτάγ'νε. Έι πι κ' έζησεν αοίκα και ξέρ! Άσκεμον πράμαν ο πόλεμον, στον εχθρός ης πα καλόν να μη επορείς και εφτάς!!

Άμα α λέω σας από πά. Η ευχή της γραιίας έτον, τη λε-χώνας, το μωρόν ντ' εζεγίννεσσα έτον τυχερόν και ξέρω. Σα δύο ώρας απάν επήραμε χαπέρ να κλώσκουμες οπίς σο χωρίον.

Ο Θεός εδοκίμασε μας άμα και νέσπαλε μας. Πως εκλώ-σταμε και ντ' έβραμε σο χωρίον θέλ' πολλά ώρας να κλαίει κανείς και να λέει ατά. Εκείνο που κ' έβραμε σο χωρίο μου έταν οι αγουρ, και από α σ' όλε τ' άλλα κι άλλο πολλά επό-νανεν τη χωρέτ'ς. Ο Θεόν να βοηθά και άλλα αοίκα να μη ελέπ'νε τ' ομμάτε μου.

Επ' εκεί η καλομάνα μ' έρουξεν τ' ομμάτ' ετ'ς απάν' ημ'. - Νάπολεων τέρεν. Ατά ντ' έξες να μη νεσπάλτο' ατά. Ά-μα τρανίντ'ς γράψον ατα να μαθάνε ούλ' ντ' έσυραμε εκεί στην πατρίδαν απότε και η Συμέλα η Παναία, να βοηθά και εσείς αοίκα να μη περάνετε.

Ναπολέων Κοτρίδης

Σημείωση : Τα σύμφωνα που είναι τυπωμένα με έντονο μαύρο χρώμα προφέρονται πιο έντονα και πιο παχιά.

Η Ρωμανία
κί' αν επέρασε
ανθεί και
φέρει κί' άλλο

Ο "Γκρέγκο" που έκανε τους οφθαλμιάτρους να δακρύνουν...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΛΑΜΠΡΙΝΙΔΗΣ, 61 ετών, Έλληνας γιατρός από τη Βραζιλία. Εκεί, τον φωνάζουν "ο γκρέγκο", που βεβαίως σημαίνει "ο Έλληνας". Τον γνώρισε πριν από περίπου ένα μήνα στο Παγκόσμιο Οφθαλμολογικό Συνέδριο που έγινε στο Σάο Πάουλο (όπου είναι και ο μοναδικός Έλληνας οφθαλμιάτρος), ο αναγνώστης της στήλης κ. Λουκάς Ανανάκας, που είναι και αυτός οφθαλμιάτρος στη Θήβα, και μας γράφει ο ίδιος για αυτόν τα εξής πολύ συγκινητικά:

Σ' ένα διάλειμμα το μεσημέρι της πρώτης ημέρας, είδα έναν συνάδελφο με την κονκάρδα της Βραζιλίας καρφίτωμένη στο μπουστό του να ψάχνει από παρέα σε παρέα και από συντροφιά σε συντροφιά, μήπως και ακούσει κάποια ελληνική λέξη. Βλέπεις δεν είναι εύκολο να εντοπίσεις μια χούφτα Έλληνες μέσα σε δώδεκα χιλιάδες συνδεδεμένους από όλη την υδρόγειο. Ο κ. Λαμπρινίδης πήγε στη Βραζιλία σε ηλικία 13 ετών και από τότε δεν κατάφερε να ξαναρθεί πίσω στην Ελλάδα ούτε για μια φορά. Δεν ξαπόστασε από τις έγνοιες, τις υποχρεώσεις και την προσφυγιά. Ο πατέρας του, ανάπηρος πολέμου, βρέθηκε στη Θεσσαλονίκη πρόσφυγας από τη Σάντα της Τραπεζούντας. Η μάνα του, προσφυγοπούλα κι αυτή, απ' το Σουχούμι του Καυκάσου. Παντρεύτηκε στη Θεσσαλονίκη και το 1958 με το μεγάλο κύμα του ξενιτεμού, ζήτησαν την τύχη τους, μετανάστες στη Βραζιλία. Με το τραίνο μέχρι την Τζένοβα κι από εκεί δεκαοχτώ μέρες αεροπορικό ταξίδι μέχρι το λιμάνι του Σάντος στη Βραζιλία.

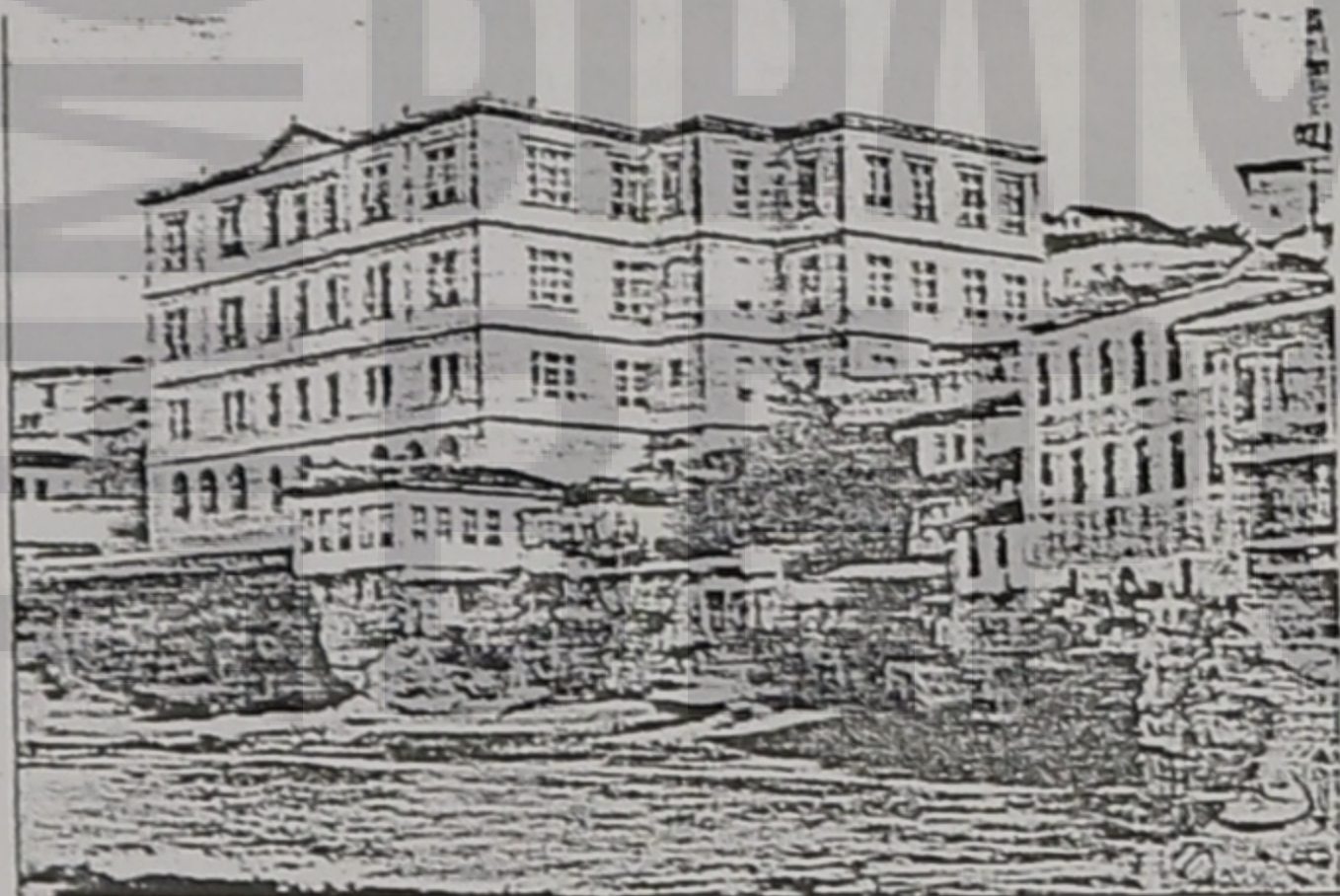
Στην Κουερίτιμα της Βραζιλίας, όπου είχε εγκατασταθεί η οικογένεια, τελείωσε το γυμνάσιο και το πανεπιστήμιο. Ειδικεύτηκε στην Οφθαλμολογία και σήμερα ζει κι εργάζεται στο Sao Paulo, παντρεμένος με τη Βραζιλιανή γυναίκα του Κλειώ, πατέρας 3 παιδιών και, εδώ και ένα μήνα, πανευτυχής παππούς. Από την ώρα που γνωριστήκαμε, δεν ξεκόλλησε στιγμή από δίπλα μας. Συνοδός μας, ξεναγός μας και προστάτης μας. Τα ελληνικά του περίφημα και η γνωριμία ανέλπιστα. Είχε να μιλήσει ελληνικά από το θάνατο των γονιών του. Τον καλέσαμε στα βραδινά γκαλά της ελληνικής αποστολής και με προθυμία δέχθηκε. Σαν να ένοιωθε πως η θέση του ήταν πότερο δίπλα στην ελληνική ομάδα παρά στη βραζιλιανική. Μας τρέλανε στις ερωτήσεις για την Ελλάδα, τη Θεσσαλονίκη και την Κύπρο.

Πώς να φανταστείς ότι καταμεσής στην καρδιά της λατινοαμερικανικής ηπείρου χτυπά μια καρδιά γεμάτη Ελλάδα. Ο καλύτερος πρεσβευτής του Ελληνισμού. Μια ψυχή γαλανόλευκη. Όχι απλά Έλληνας, αλλά "ο Έλληνας". Ο Grego. Έτσι τον ξέρουν όλοι στο Sao Paulo. Την ώρα του αποχωρισμού μας, πρώτη φορά τόσο οφθαλμιάτροι είδαμε δύο δακρυσιμένα μάτια με τη θλίψη ζωγραφισμένη μέσα τους να μας αποχαιρετούν. Θα δώσει αλήθεια ο Θεός να ξαναταμωθούμε; Πόσα δακρυσιμένα μάτια βλέπουμε καθημερινά στα ιατρεία μας; Τέτοια μάτια όμως ποτέ ξανά...

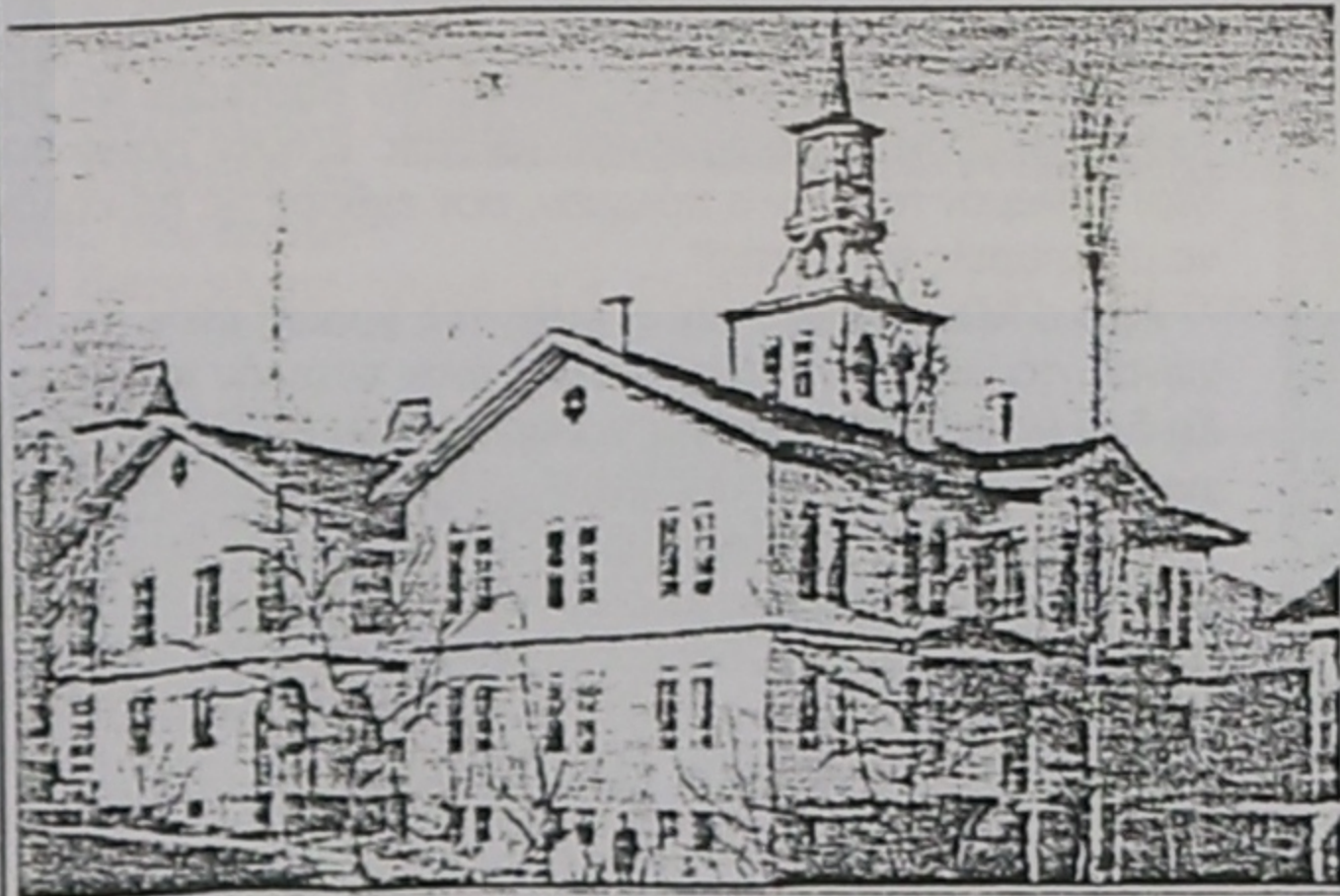
"ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ" 26 Μαρτίου 2006

Η εκπαίδευση στον Πόντο

Οι Έλληνες κάτοικοι του Πόντου έχουν απέραντη αγάπη στα γράμματα, στις τέχνες, τις επιστήμες, τις μουσικές. Εκατοντάδες ελληνικά σχολεία και δάσκαλοι στον Πόντο, όχι μόνο δημοτικά αλλά και ημιγυμνάσια, με επικεφαλής το Φροντιστήριο της Τραπεζούντας, που μαζί με τη Μεγάλη του Γένους Σχολή της Κωνσταντινούπολης και την Ευαγγελική Σχολή της Σμύρνης αποτελούν τους τρεις περίλαμπρους Ελληνικούς πνευματι-

Το περίφημο "Φροντιστήριο Τραπεζούντας" στις αρχές του αιώνα. Με την ίδρυση του, το 1862 από τον λόγιο Σεβαστό Κυμινήτη, άρχισε η οργανωμένη εκπαίδευση στον Πόντο.

Το Αμερικάνικο κολέγιο "Ανατολία" στη Μερζιφούντα. Οι μεθητές του ήταν κυρίως Έλληνες, Αρμένιοι και ελάχιστα Τούρκοι. Μετά το 1922-23 οι Κεμαλικοί σταμάτησαν τη λειτουργία του, γιατί το θεωρούσαν κέντρο Προπαγάνδας του Ελληνισμού. Το 1924 μεταφέρθηκε στη Θεσσαλονίκη όπου συνεχίζει να λειτουργεί.

κούς Φάρους στον χώρο της Ανατολής.

Από τα στατιστικά στοιχεία που παραθέτουν διάφοροι συγγραφείς, διαπιστώνουμε ότι λίγα χρόνια πριν από την ανταλλαγή του 1922 ο αριθμός των Ελλήνων κατοίκων του Πόντου ανέρχεται σε 600 - 700 χιλιάδες, ο αριθμός των σχολείων όλων των τύπων 1000 και 1200, οι δάσκαλοι και οι δασκάλες φτάνουν στον αριθμό των 1500, ενώ ο συνολικός αριθμός των μαθητών και των μαθητριών ξεπερνά τις 50 χιλιάδες.

ΕΝΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Από τις ρίζες του Πόντου στην αριμύρα του Θερμαϊκού

Το βιβλίο που έφθασε στη στήλη αυτή είναι διπλά σημαντικό. Τίτλος του "Απόλλων, ομάδα καρδιάς. Πόντος, Προσφυγιά, Καλαμαριά". Στη μια όψη του νομίσματος το αγωνιστικό προφίλ και η ανθρώπινη ταυτότητα μιας δημοφιλούς ομάδας, όπως ο Απόλλωνας Καλαμαριάς. Στην άλλη ένα ταξίδι στις μακρινές ρίζες ενός από τα πιο αυθεντικά κομμάτια του εκτός συνόρων Ελληνισμού. Του Πόντου. Γραμμένο "από καρδιάς" με πολύ μεράκι και αγάπη, που δεν διολισθαίνει σε μελένιο συναισθηματισμό αλλά κρατά την αγωνιστική αψίδα των γηπέδων και το DNA προγόνων, από τον Γιώργο Βιβιάκη, κρητικογενή που ρίζωσε όμως στη Θεσσαλονίκη δημοσιογραφικά και ως θαυμάστης του Απόλλωνα βιωματικά. Δεν είναι πολυσέλιδο έργο, αλλά μια μεστή στη λιτότητα της μαρτυρία του χθες και του σήμερα και μια μακρινή αναδρομή στο παρελθόν. Εκδόθηκε από τον Σύλλογο Παλαιμάχων Ποδοσφαιριστών του Απόλλωνα Καλαμαριάς και μακάρι όλα τα αθλητικά σωματεία να αποκτήσουν μια τέτια παλλόμενη μνήμη. Γνώση και μάθημα. Περιτλάνηση και κοινωνική σύνδεση.

Για το Ιστορικό Αρχείο του Ελληνικού Ποδοσφαίρου ο Απόλλωνας Καλαμαριάς έχει ζωή 80 χρόνων. Νωπές τότε οι πληγές από την προσφυγιά του 1922. Ουδέν κακόν αμιγές καλού. Ας πούμε. Η άθληση είναι ένα μεγάλο κλαδί του εθνικού κορμού. Και εκείνη η "αιμοδοσία" στην ύπαρξη του ελληνικού κράτους, που έβγαине καθημαγμένο από την εθνική τραγωδία, δέχθηκε νέα ζωντάνια από τους περαν του Αιγαίου Έλληνες και από τις ακτές του Βοσπόρου. Όσον αφορά τον αθλητισμό- και όχι μόνο το ποδόσφαιρο μα και πολλά άλλα αθλήματα- ο προσδιορισμός της ποντιακής συνεισφοράς είναι πάντα ακμαίος και δυναμικός.

Φυσικά οι σαράντα από τις άριστα οπτικά τεκμηριωμένες πενήντα σελίδες - τόσα ουσιαστικά σε τόσο λίγες σελίδες - αναφέρονται στον Απόλλωνα από το 1926 που ιδρύθηκε ως σήμερα. Πέρα από το καθαυτό αγωνιστικό, σε γήπεδο, μεγάλο μέρος του βιβλίου και την καταγραφή της πορείας της ποδοσφαιρικής ομάδας, έχει σημασία πολιτισμική και κοινωνική πως ο σύλλογος θεμελιώθηκε σε εκείνο το στέρεο έδαφος που διέθεταν λίγο-πολύ όλα τα μικρασιατικά σωματεία. Τη συνύπαρξη,

δηλαδή, της άθλησης με την κουλτούρα, οποία εκλύεται από τη μουσική και τη παιδεία. Ακόμη και την κοινωνική προσφορά. Στοιχεία απαραίτητα στον εκτός συνόρων Ελληνισμό για την επιβίωση σε εδάφη δικά του που επί αιώνες διαφέντευαν κατακτητές.

Τη φανέλα του Απόλλωνα (με χρώμα το κόκκινο για θύμηση εκείνων που δόθηκαν στην ελεύθερη πατρίδα και το μαύρο ως ένδειξη οδυνηρής μνήμης) φόρμασαν και τίμησαν και τιμούν και σήμερα δεινοί ποδοσφαιριστές. Και το βιβλίο κτείνουν την πρόπουσα θέση τιμής. Επίσης και φιλαθλητικοί άνδρες περιωπής. Οι παλαίμαχοι παίκτες της Καλαμαριάς στήσαν τον συγγραφέα σε ένα βιβλίο αγάπης και ιστορικής μνείας. Εξίσου ενδιαφέρον παρουσιάζει και το πρώτο μέρος, ένα σαγωγικό δεκασέλιδο, με το ταξίδι στις ρίζες. Σε διάφορα σημεία της Θεσσαλονίκης έχτισαν, με νύχια και δόντια, τη ζωή τους οι πρόσφυγες από όλα τα μέρη του Πόντου. Αλλά η Καλαμαριά ήταν και είναι το κύριο σημείο αναφοράς. Η Ελλάδα πορεία του Απόλλωνα Καλαμαριάς αριθμεί 80 χρόνια. Ωστόσο η αναδρομή μάς οδηγεί σε ένα άλλο ορόσημο όταν το 1910 υπήρχε στην Τραπεζούντα ένας πολυδύναμης δραστηριότητας "πόλλων" Γυμναστικός, Μορφωτικός, Μουσικός. Άρα ο Απόλλωνας Καλαμαριάς πρέπει να λογαριάζεται ότι κοντεύει να νει αιωνόβιος...

Ως επίμετρο κειμένου αυτού να θυμηθούμε ότι από τα τέλη του 19ου αιώνα τον ξεριζωμό του 1922 η αθλητική και πολιτιστική δράση στον Πόντο αριθμεί δεκάδες φιλοπρόοδων σωματείων. Ενδεικτικά αναφέρουμε (από το βιβλίο "Η Σμύρνη του Πανιωνίου" και τις έρευνες του σπουδαίου και ακάματου Χρ. Σολδάτου) συλλόγους και σχολεία στην Τραπεζούντα, Μερζιφούν, τη Σαφράπολη, την Αμισό, Σαμψούντα, την Αμάσεια, την Οινόη, Κερασούντα κ.ά., όπου άρρηκτη ήταν σύζευξη Άθλησης- Παιδείας- Μουσικής να ζητούν από την ελεύθερη Ελλάδα την Ολυμπιακή Επιτροπή αθλητικά όργανα κ.τ.λ. γιατί τα μουσικά έβγαίναν από χέρια επιδέξιων μαστόρων του Πόντου.

Από τον Π.Ν. Λινάρη
ΤΟ ΒΗΜΑ, Κυριακή 2 Απριλίου 2006

Όταν οι Αργοναύτες πέρασαν τις Συμπληγάδες, οι Έλληνες άνοιξαν τις πόρτες ενός καινούργιου κόσμου, τον οποίο αποίκισαν ως τα ακρότατα του όρια, τον Καύκασο και την Αζοφική.

Οι πρώτες Θαλασσοδρομίες στη σκοτεινή, όλο τρικυμίες και χωρίς νησιά άεστη λασσα, που κατ' ευφημισμό ονόμασαν Εύξεινο, πέρασαν στη μυθολογία ως άθλοι...

